МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Т.А. Латковська

ДОКТРИНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Навчально-методичний посібник

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів кваліфікації доктор філософії в галузі права в Національному університеті «Одеська юридична академія» в галузі знань 081 «Право» спеціальності 081 «Право»

Одеса – 2019

Автор:
Латковська Т.А. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рекомендовано до друку
Навчально-методичною радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 26 грудня 2019 року).

Рецензенти:
О.О. Дмитрик – д.ю.н., професор кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.
Л.А. Савченко – д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, Віце-президент з наукових та юридичних питань Київського міжнародного університету).

Латковська Т.А. Доктринальні проблеми фінансового права: навчально-методичний посібник, 2019. 56 с.

© Латковська Т.А., 2019

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни ……4
Теми лекційних занять …….....6
Плани практичних занять ……....27
Завдання для самостійної роботи …….....41
Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти ……....44
Шкала оцінювання ……44
Перелік необхідної літератури ……45

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансове право України як галузь права, що детермінується вивченням теоретико-правових засад суспільних відносин щодо здійснення фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування; напрями розвитку науки фінансового права на сучасному етапі; історії становлення фінансового права; фінансової системи України; бюджетного, податкового, банківського, валютного право; грошової системи та грошового обігу; зміст та підстави притягнення до фінансово-правової відповідальності. Окремим вектором навчальної дисципліни «Доктринальні проблеми фінансового права» являється вивчення теоретичних здобутків щодо визначення сутності предмету та методу, принципів, джерел та структуризації фінансового права. Розвиток незалежності України можна визначити не лише як становлення демократичної, правової держави та формування наукових концепцій нового часу, але і як період, що характеризується назрілими потребами суттєвих змін у підходах до визначення природи, сутнісних критеріїв і системних ознак фінансового права. Серйозні вимоги до фінансового права, які сьогодні пред'являє нова система суспільних відносин та ринкові умови господарювання, далеко не повною мірою враховуються у наукових дослідженнях. Фінансове право розглядається не лише як галузь науки, але як феномен, що має унікальне суспільне значення і відіграє особливу роль у практичному житті, оскільки врегульовує вкрай гострі, перманентно відновлювані колізії у фінансовій сфері, узгоджує широке розмаїття економічних інтересів. Тож мета вивчення предмету «Доктринальні проблеми фінансового права» полягає у наданні уявлення про сучасні тенденції розвитку фінансового права через широкий спектр явищ та процесів, різновидів діяльності та відносин у фінансовій системі країни.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Доктринальні проблеми фінансового права» полягає у формуванні серед здобувачів вищої освіти комплексного знання щодо предмету курсу, яке відповідає сучасним тенденціям розвитку фінансово-правових відносин в Українській державі.

Виходячи із мети вивчення навчальної дисципліни «Доктринальні проблеми фінансового права» та відповідно до вимог профілю освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти повинні **вміти:**

вирішувати задачі, надані до теми практичних занять, виконувати завдання із самостійної роботи, досліджувати історію становлення фінансового-правових норм України та порівнювати їх з фінансовим законодавством іноземних держав;

демонструвати високий рівень правової свідомості, правового мислення і правової культури з дотриманням норм професійної етики та антикорупційного законодавства;

усвідомлювати сервісне призначення держави, її органів та органів місцевого самоврядування, що спрямоване на служіння інтересам людини і громадянина;

оцінювати та аналізувати конкретні правові ситуації та приймати обґрунтовані рішення;

демонструвати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для абстрактного мислення та впровадження інноваційної практики.

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг кредитів/год

третій (освітньо-науковий) рівень	Денна	ДВВ	3	6	3/90

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид навантаження	**год**
Кількість кредитів/год	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	44
лекційні заняття	20
практичні заняття	24
самостійна робота	46
Залік	-
Екзамен	+

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет та система фінансового права на сучасному етапі

1. Сучасні підходи до аналізу предмета та метода фінансового права. Співвідношення приватно-правових та публічно-правових начал.
2. Проблеми реформування фінансової діяльності держави і органів, що її здійснюють в аспекті гармонізації з нормами міжнародного права.
3. Природа фінансових правовідносин: їх зміст та особливості. Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин, проблема представництва у фінансовому праві. Пільги, преференції та заохочення у фінансовому праві.
4. Фінансова система як категорія, яка визначає предмет фінансового права. Єдність фінансової системи України.
5. Система фінансового права, її поділ на Загальну та Особливу частини, їх зміст. Підгалузі та інститути фінансового права. Фінансово-правові норми: їх зміст, особливості і види. Імперативність норм фінансового права, їх класифікація. Дія норм фінансового права. Принципи фінансового права. Тенденції розвитку фінансового права в сучасних умовах економічних і політичних перетворень.

Основний зміст

Методологічні проблеми вивчення фінансового права. Фінансове право й економічні науки. Фінансове право і наука про фінанси (фінансова наука). Проблеми сучасного визначення предмета фінансового права. Проблеми сучасного визначення метода фінансового права. Дискусійні питання предмета фінансового права. Методи правового регулювання суспільних відносин в аспекті фінансового права. Сутнісні ознаки метода фінансового права. Підстави виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин. Юридична нерівність учасників фінансових правовідносин. Межі використання владних повноважень учасниками фінансових правовідносин. Форми та способи захисту прав учасників фінансових правовідносин. Загальнотеоретичні положення про способи правового регулювання фінансових правовідносин. Позитивні зобов'язання та дозволи у фінансовому праві. Заборона та погодження у фінансовому праві. Рекомендації та заохочення у фінансовому праві. Договорно-правовий спосіб регулювання фінансових правовідносин. Стадійність фінансових правовідносин. Залежність фінансових відносин від відносин окремої стадії суспільного виробництва – відносин розподілу (на стадії виробництва, обміну та споживання, фінансові відносини існують лише як певні орієнтири). Стадійність щодо фінансових відносин, що пов'язана з рівнем внутрішнього структурування, коли виділяються стадії руху публічних грошових коштів. Фінансове право України в системі національного права. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права.

Ґенеза поняття «фінансова діяльність». Об’єктивні передумови виникнення та здійснення фінансової діяльності держави і органів місцевого самоврядування. Поняття та принципи фінансової діяльності держави і органів місцевого самоврядування. Публічна фінансова діяльність як базова категорія фінансового права. Публічна фінансова діяльність, її поняття і роль. Законодавче закріплення засад та принципів фінансової діяльності. Органи держави, що здійснюють публічну фінансову діяльність в аспекті гармонізації з нормами міжнародного права. Співвідношення норм публічного права і приватного права в регулюванні фінансової діяльності держави і органів місцевого самоврядування. Правові принципи здійснення публічної фінансової діяльності. Доктринальні погляди щодо розуміння та групування принципів публічної фінансової діяльності. Сутність принципів публічної фінансової діяльності. Сучасні форми та методи публічної фінансової діяльності.

Природа фінансових правовідносин. Поняття, зміст та сутність фінансових правовідносин. Межі фінансового правовідношення. Суб’єкти фінансових правовідносин. Суспільно-територіальні утворення як суб’єкти фінансових правовідносин. Колективні суб’єкти фінансових правовідносин. Індивідуальні суб’єкти фінансових правовідносин. Об’єкти фінансових правовідносин. Функції та соціальні передумови юридичних фактів у фінансовому праві. Класифікація юридичних фактів і юридичних складів у фінансовому праві. Практичні аспекти проблеми юридичних фактів у фінансовому праві. Особливості прав та обов’язків суб’єктів фінансових правовідносин. Реалізація прав і обов’язків суб’єктів фінансових правовідносин. Класифікаційні ряди фінансових правовідносин. Суб’єкти фінансового права та фінансових правовідносин. Проблема представництва у фінансовому праві. Пільги, преференції та заохочення у фінансовому праві.

Поняття фінансів та фінансової системи. Поняття фінансів як узагальнюючої категорії. Значення механізму фінансів в реалізації завдань модернізації економіки. Комплексність наукової категорії. Єдність фінансової системи України та її ланки. Приватні та публічні фінанси. Публічно-правова природа фінансів. Зв’язок періодизації розвитку фінансів з категорією інтересу. Виокремлення двох етапів. Перший етап, коли фінанси задовольняли приватні інтереси, другий етап – на якому зміст фінансів пов’язувався з реалізацією публічного інтересу. Виникнення фінансів на стадії розподілу та перерозподілу сукупного суспільного продукту, що обумовлює похідний, залежний зміст фінансів та фінансових ресурсів від поведінки учасників відносин на стадії виробництва, від того, що на цьому етапі створено і що необхідно розподіляти. Фінансова політика держави та органів місцевого самоврядування. Взаємодія держави з міжнародними фінансовими організаціями. Цілі та інструменти фінансової політики.

Система фінансового права, її поділ на Загальну та Особливу частини. Зміст Загальної та Особливої частини фінансового права. Підгалузі та інститути фінансового права. Співвідношення фінансової системи, системи фінансового права та системи фінансового законодавства. Фінансово-правові норми: їх зміст, особливості і види. Імперативність норм фінансового права, їх класифікація. Дія норм фінансового права. Принципи фінансового права. Тенденції розвитку фінансового права в сучасних умовах економічних і політичних перетворень. Система фінансового законодавства. Конституційні засади фінансового права. Правова та економічна складова нормативно-правових актів у сфері публічних фінансів. Конкуренція фінансово-правових приписів. Міжнародно-правові акти як джерела фінансового права. Акти органів судової влади, судова та фінансова практика (правові звичаї і правові прецеденти) у механізмі фінансово-правового регулювання. Фінансово-правова доктрина і джерела фінансового права.

Тема 2. Ґенезис науки фінансового права

1. Теоретико-методологічні засади науки фінансового права.
2. Становлення вітчизняної науки фінансового права у світлі європейської наукової традиції.
3. Наука фінансового права в період другої половини XIX – початок XX ст.
4. Вітчизняна наука фінансового права у радянський період (20-ті – 80-ті роки XX ст).
5. Генезис вітчизняної науки фінансового права на межі XX-XXI ст.

Основний зміст

Теоретико-методологічні засади науки фінансового права. Наука фінансового права як об’єкт теоретичних досліджень. Проблеми становлення фінансово-правової науки, її предмету та системи у працях видатних вчених-фінансистів В.О. Лебедєва, І.І. Патлаєвського, І.Т. Тарасова, І.І. Янжула, С.І. Іловайського, Л.В. Ходського, Е.М. Берендтса та інших. Методологічне значення праць В.О. Лебедєва у становленні теорії та методології науки фінансового права. Характеристика процесу становлення фінансово-правової думки у Російській імперії кінця XIX ст. у працях Л.В. Ходського. Правова складова фінансової науки у працях І.Т. Тарасова. Підхід до тлумачення предмету і системи науки фінансового права, запропонований І.І. Янжулом. Цінність та теоретична значимість наукового твору С.І. Іловайського про визначення, зміст та призначення науки фінансового права. Окремі питання предметного спрямування фінансово-правової науки, удосконалення її методологічного інструментарію вченими І.Х. Озеровим та В.М. Твердохлєбовим. Концептуальна основа праць видатного вченого у сфері економіки, фінансів та права І.Х. Озерова. Розробка механізму застосування

соціологічного методу у процесі пізнання фінансово-правових явищ у працях В.М. Твердохлєбова. Характеристика стану та ступеня розробки проблем теорії та методологій науки фінансового права у працях К.С. Бєльського. Предметна зумовленість та методологічне підґрунтя науки фінансового права. Загальнотеоретичні основи систематизації фінансово-правових знань.

Становлення вітчизняної науки фінансового права у світлі європейської наукової традиції. Зародження фінансово-правових ідей у європейській науці. Еволюція вітчизняної фінансово-правової думки в період XVIII – перша пол. XIX ст. Вплив фінансово-правових поглядів державних діячів першої половини XIX ст. на становлення науки фінансового права. Запровадження фінансового права як навчальної дисципліни в системі юридичної освіти у першій половині XIX ст.

Наука фінансового права в період другої половини XIX – початок XX ст. Розвиток фінансово-правової думки в умовах суспільно-політичних та соціально-економічних перетворень другої половини XIX. Особливість формування суспільних відносин на українських землях у другій половині XIX – на початку XX ст. Необхідність проведення економічних та фінансово-правових перетворень у Австро-Угорській та Російській імперіях. Підвищення активності наукових інтересів до проблематики державних фінансів та фінансового права. Потреба у систематизації сукупності знань про фінансове право та у виробленні нових концептуальних положень. Науковий шлях М.Х. Бунге та його заслуга перед вітчизняною наукою фінансового права. Наука фінансового права в умовах становлення інститутів народного представництва (початок XX ст.). Значення наукових творів з бюджетно-правової проблематики М.П. Яснопольського. Концептуалізація основних підходів до визначення предмету та системи науки фінансового права. Доктринальний підхід до визначення предмету науки фінансового права виключно у фінансово-економічній площині. Віднесення науки фінансового права до складу фінансової науки як її допоміжної, другорядної складової. Доктринальний підхід визначення домінуючої юридичної складової предмета науки фінансового права. Методологічна передумова становлення науки фінансового права як самостійної юридичної наукової дисципліни. Спільності та відмінності економічної фінансової науки та науки фінансового права у працях вчених періоду другої половини XIX – початку XX ст. Викладання фінансового права у вітчизняних університетах в період другої половини XIX – початку XX ст. Перше юридичне товариство в Україні. Юридичне товариство при Новоросійському університеті в Одесі. Поява нових методик викладання фінансового права у системі університетів у другій половині XIX – на початку XX ст.

Вітчизняна наука фінансового права у радянський період (20-ті – 80-ті роки XX ст). Прихильники та послідовники соціологічного підходу в науці

фінансового права. Абстрактно-типологічна методологія у фінансово-правовій науці. Трансформація методології вітчизняної науки фінансового права на зламі епох (початок XX ст.). Фінансове право як наука та навчальна дисципліна в роки становлення радянської держави (20-ті – 30-ті роки XX ст.). Радянська наука фінансового права у 40-ві – 80-ті роки XX ст. Вивчення і обґрунтування закономірностей та особливостей правового регулювання фінансових відносин. Понятійно-категорійний апарат загальної частини фінансового права.

Генезис вітчизняної науки фінансового права на межі XX – XXI ст. Наукова спадщина видатного засновника і основоположника української школи фінансового права Л.К. Воронової. Сучасні тенденції розвитку та динаміки фінансового права у поглядах проф. Н.І. Хімічевої. Ідейна націленість галузі фінансового права на такі групи цільових орієнтирів, як: а) забезпечення пріоритетності публічних інтересів у сфері фінансових відносин з урахуванням їх впливу на приватні інтереси особистості, гарантувати які покликана соціально-економічна політика держави; б) вдосконалення ринкових відносин в економіці при їх державному регулюванні за допомогою використання фінансово-кредитних механізмів; в) забезпечення самостійності і зміцнення фінансової основи діяльності органів місцевого самоврядування; г) зміцнення законності, дотримання вимог фінансової дисципліни всіма учасниками фінансових відносин, у тому числі державними органами, вдосконалення у зв’язку з цим заходів відповідальності за їх порушення. Фундамент наукової бази для теоретичних досліджень у сфері податково-правових відносин та податкового права, розробці понятійно-категорійного апарату податкового права, визначенні його місця в системі фінансово-правової галузі, комплексному дослідженні податково-правових норм та регульованих ними відносин у вітчизняній фінансово-правовій науці закладений професором М.П. Кучерявенко. Теоретична розробка проблематики правового регулювання публічних доходів, введення у фінансово-правовий понятійний апарат терміну «публічні доходи» професором Н.Ю. Пришвою. Теоретичні основи процесуального аспекту податкових правовідносин розроблені професором І.Є. Криницьким. Дослідження проблем правового регулювання фінансового контролю та бюджетно-правових відносин. Нові підходи до розуміння сутності та змісту бюджетних правовідносин. Проблеми правового статусу органів публічної влади як суб’єктів бюджетних правовідносин. Проблеми правового регулювання державного боргу. Проблеми правового регулювання грошово-кредитних та банківських правовідносин. Особливості та пріоритети розвитку науки фінансового права на сучасному етапі.

Тема 3. Фінансовий контроль – особливий інститут фінансового права

1. Загально-теоретичні питання фінансового контролю.

2. Фінансово-контрольне право – підгалузь фінансового права.
3. Джерела фінансово-контрольного права.
4. Особливості правового регулювання бюджетного та податкового контролю.

Основний зміст

Питання теорії фінансового контролю. Генезис вчення про фінансовий контроль, його завдання та функції. Сутність публічного фінансового контролю в сучасних умовах. Становлення фінансово-контрольного права. Публічний фінансовий контроль як функція управління фінансовою діяльністю та заключна стадія управлінського процесу. Елементи публічного фінансового контролю. Суб'єкти фінансового контролю. Об'єкти фінансового контролю. Предмет фінансового контролю. Принципи фінансового контролю.

Фінансово-контрольне право як підгалузь фінансового права. Становлення та розвиток фінансово-контрольного права у системі фінансового права. Міжнародне фінансово-контрольне право – особливий інститут фінансового контролю. Проблемні питання класифікації публічного фінансового контролю. Види публічного фінансового контролю. Еволюція форм публічного фінансового контролю. Методи публічного фінансового контролю та аудиторські процедури.

Проблемні питання розвитку фінансово-контрольного права на сучасному етапі. Джерела фінансово-контрольного права. Необхідність удосконалення Бюджетного кодексу України та інших нормативних актів задля належного здійснення бюджетного контролю. Правовий статус Рахункової палати як основного суб'єкта публічного фінансового контролю. Контрольні повноваження Президента України, органів законодавчої та виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Роль Міністерства фінансів та його органів у здійснення фінансового контролю. Характеристики спеціальних суб'єктів фінансового контролю.

Особливості правового регулювання бюджетного та податкового контролю. Розвиток законодавства про бюджетний контроль в Україні. Поняття та методи бюджетного контролю. Принципи бюджетного контролю. Суб'єкти бюджетного контролю та їх повноваження. Розвиток законодавства про податковий контроль в Україні. Поняття та методи податкового контролю. Принципи податкового контролю. Суб'єкти податкового контролю та їх повноваження.

Тема 4. Проблемні аспекти щодо регулювання бюджетних правовідносин в Україні.

1. Поняття та структура бюджетних правовідносин в Україні
2. Аспекти правового реформування бюджетних правовідносин в Україні

Основний зміст

Загальна характеристика бюджетних правовідносин. Бюджетна діяльність як сфера виникнення та розвитку бюджетних правовідносин. Поняття та ознаки бюджетних правовідносин. Класифікація бюджетних правовідносин.

Структура бюджетних правовідносин. Об'єкт бюджетних правовідносин. Суб'єктний склад бюджетних правовідносин. Зміст бюджетних правовідносин.

Система бюджетних правовідносин. Нормотворчі бюджетні правовідносини. Правовідносини виконання бюджету. Міжбюджетні правовідносини. Контрольно-бюджетні правовідносини. Охоронні бюджетні правовідносини.

Теоретико-прикладні аспекти виникнення та розвитку бюджетних правовідносин. Юридичні факти як підстави виникнення зміни та припинення бюджетного правовідношення. Юридичні склади в механізмі бюджетних правовідносин.

Правове регулювання бюджетних правовідносин здійснюється відповідно до норм Бюджетного кодексу України. Ст. 1 Бюджетного кодексу визначає, що ним регулюються відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення та погашення державного і місцевого боргу.

Бюджетні правовідносини є видом публічних відносин, призначенням яких є забезпечення бюджетного фінансування публічних потреб. Норми бюджетного права мають сприяти усуненню або згладжуванню конфліктів, що можуть виникати між обсягами надходжень до бюджету та видатками з нього, врахуванню інтересів різних суспільних груп, запобіганню конфронтації між ними шляхом врегулювання порядку вирішення публічних конфліктів у бюджетній сфері.

Структура бюджетних правовідносин:

об'єктами бюджетних правовідносин є матеріальні та нематеріальні «блага», результати дій, з приводу яких виникає правовий зв'язок між суб'єктами бюджетних правовідносин, детермінований публічними інтересами бюджетного фінансування визнаних публічних потреб у межах їх бюджетної правосуб'єктності.

суб'єктами бюджетних правовідносин є держава, адміністративно-територіальні одиниці, територіальні громади в особі уповноважених органів, органи державної влади та місцевого самоврядування.

суб'єктивними бюджетними правами та обов'язками є правові засоби реалізації уповноваженими суб'єктами закріпленої за ними компетенції. 2. В процесі реалізації бюджетних правовідносин відбувається постійний розподіл внутрішнього валового доходу держави, тому дослідження вказаних

правовідносин є актуальним та доречним в будь-який час. Процес отримання та розподілу грошових фондів коштів перебуває в сфері інтересів усіх органів державної влади та їх посадових осіб, у зв'язку з чим бюджетні правовідносини потребують детальної правової регламентації та постійних уточнень.

Бюджетні правовідносини мають окремі проблеми, які потребують вирішення в процесі їх правового регулювання, а саме:

необхідне детальне правове регулювання бюджетної системи;

потребують нормативно-правового закріплення особливості здійснення бюджетного контролю;

вимагає деталізації та уточнень процедура притягнення до відповідальності за порушення бюджетного законодавства;

недостатнє правове регулювання доходів та видатків бюджетів усіх рівнів.

Перелічені проблеми є важливими та потребують свого постійного наукового дослідження відповідно до змін які відбуваються в українському суспільстві.

Сьогодні здійснюється процес реформування та децентралізації влади. За таких умов відбулось зростання доходів загального фонду місцевих бюджетів, що, безумовно, повинно сприяти розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Територіальним громадам передано такі види податків:

100% місцевого транспортного податку;

100% податку на нерухомість;

100% плати за землю;

60% податку на доходи фізичних осіб;

5% акцизного збору з тютюнових виробів, алкогольних напоїв, нафтопродуктів.

Тема 5. Податкова система держави в умовах реформування.

1. Місце податкового права в системі фінансового права.
2. Правова природа, економічна суть, поняття, функції та юридичні ознаки податку та збору.
3. Принципи податкового права та системи законодавства про податки та збори.
4. Суб'єкти податкових правовідносин та представництво в податкових відносинах.
5. Загальна й спрощена система оподаткування.
6. Актуальні питання оподаткування окремими прямими податками.
7. Непрямі податки: види, правова природа та проблеми правового регулювання.
8. Види відповідальності за порушення питань оподаткування.

Основний зміст

Поняття і фінансово-правові основи публічних (державних та місцевих) доходів публічних фондів в Україні. Співвідношення державних публічних доходів з доходами Державного і місцевих бюджетів України. Структура і методи забезпечення публічних доходів. Проблеми розмежування податкових та неподаткових доходів. Виключне право України на встановлення державних доходів.

Права органів місцевого самоврядування щодо визначення комунальних доходів. Система публічних (державних і комунальних) доходів.

Податкові і неподаткові доходи. Відмінність податкових від неподаткових платежів.

Податкове право як підгалузь фінансового права. Проблема розмежування податкового права та інших підрозділів фінансового права.

Податкова система України: підходи до поняття, загальна характеристика і структура. Податкова реформа в Україні. Реформування системи податків і зборів в Україні. Процес становлення нової податкової системи. Розвиток законодавства про податки і збори та його вплив на їх систему й порядок справляння цих платежів.

Правова природа податку і збору. Економічна суть та публічний характер податків і зборів. Функції податків і зборів. Юридичні ознаки податку. Відмінність податків від інших платежів (зборів, мита, плат, внесків тощо). Поняття і ознаки збору. Елементи юридичного складу податку як юридичної конструкції.

Принципи податкового права. Принципи побудови та призначення системи оподаткування. Система законодавства про податки та місце в ній Податкового кодексу України.

Порядок встановлення податків і зборів. Порядок встановлення пільг з податків і зборів. Міжнародно-правове регулювання податкових відносин. Роль міжнародних норм і правил в податковому праві України.

Податкова правова норма. Поняття податково-правової норми та її структура. Класифікація податково-правової норми.

Поняття податкових правовідносин. Суб’єкти податкових правовідносин та їх види. Учасники податкових правовідносин.

Платники податків. Обов’язки платника податків. Права платника податків. Правосуб’єктність платників податків та гарантії захисту їх прав. Фізичні та юридичні особи як платники податків. Відокремлені підрозділи юридичних осіб як платники податків. Фізичні особи-підприємці як платники податків. Податкові агенти. Представництво в податкових правовідносинах.

Контролюючі органи та органи стягнення. Функції контролюючих органів. Державні податкові інспекції, їх функції. Права контролюючих органів. Обов'язки і відповідальність посадових та службових осіб контролюючих органів. Електронний кабінет. Умови повернення помилково та/або надміру

сплачених грошових зобов'язань та пені. Податкова декларація (розрахунок). Складення податкової декларації. Подання податкової декларації до контролюючих органів. Податкова консультація.

Визначення сум податкових та грошових зобов'язань. Скасування рішень контролюючих органів. Оскарження рішень контролюючих органів. Строки сплати податкового зобов'язання. Податкове повідомлення-рішення. Податкова вимога.

Визначення податкового контролю та повноваження органів державної влади щодо його здійснення. Способи здійснення податкового контролю. Загальні положення щодо обліку платників податків.

Види перевірок. Камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки. Порядок проведення камеральної перевірки. Порядок проведення документальних планових перевірок. Порядок проведення документальних позапланових перевірок. Особливості проведення документальної невиїзної перевірки. Порядок проведення фактичної перевірки. Умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок. Строки проведення виїзних перевірок. Оформлення результатів перевірок.

Погашення податкового боргу платників податків. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави. Податковий пріоритет. Податковий керуючий. Припинення податкової застави. Адміністративний арешт майна. Списання безнадійного податкового боргу. Строки давності та їх застосування.

Особи, які притягаються до відповідальності за вчинення правопорушень. Види відповідальності за порушення питань оподаткування, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Загальні умови притягнення до фінансової відповідальності. Штрафні (фінансові) санкції (штрафи). Застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) у разі вчинення кількох порушень.

Пеня. Нарахування пені. Зупинення строків нарахування пені.

Система податків і зборів в Україні та етапи її трансформування. Види податків за загальною системою оподаткування. Загальна і спрощена системи оподаткування, їх зміст та співвідношення. Спрощена система оподаткування юридичних та фізичних осіб, її механізм. Єдиний податок. Система загальнодержавних та місцевих податків та зборів, питання її трансформації. Класифікація податків і зборів, що входять до загальної системи оподаткування.

Податки з доходів фізичних осіб, їх функції. Платники податків. Система податків з юридичних осіб, інших організацій без статусу юридичної особи.

Непрямі податки: правова природа, види та проблеми правового регулювання. Правове регулювання справляння податку на додану вартість

(ПДВ). Порядок та підстави реєстрації платників податку на додану вартість. Основні елементи оподаткування ПДВ. Товари та операції, що не підлягають обкладенню ПДВ. Порядок обчислення і сплати ПДВ. Податковий кредит. Пільги щодо сплати податку на додану вартість. Особливості оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення товарів (продукції) на митну територію України, а також з виконання робіт, надання послуг нерезидентами для їх споживання на митній території України.

Поняття акцизного податку. Види підакцизних товарів. Основні елементи оподаткування акцизним податком. Операції, що не підлягають обкладенню акцизним податком. Перелік товарів (продукції), на які встановлюється акцизний податок і його ставки. Порядок обчислення і сплати акцизного податку. Пільги щодо сплати акцизного збору. Особливості оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Особливості оподаткування акцизним податком товарів (продукції) у разі ввезення їх на митну територію України. Поняття мита. Основні елементи оподаткування митом. Види мита. Поняття та особливості правового регулювання митного тарифу. Порядок визначення митної вартості товарів (предметів). Застосування преференційних, пільгових і повних ставок ввізного мита в Україні. Правила визначення країни походження товару. Порядок обчислення і сплати мита. Пільги щодо сплати мита. Поняття та види прямих податків, розмежування їх на загальнодержавні та місцеві. Проблеми усунення подвійного оподаткування. Поняття та види податків, що сплачуються фізичними особами. Основні елементи оподаткування податком на доходи з фізичних осіб. Податкові агенти зі сплати податку з доходів фізичних осіб. Взаємозв'язок платника податку на доходи з фізичних осіб та податкового агента, їх права і обов'язки. Особливості оподаткування окремих видів доходів громадян. Особливості оподаткування доходів громадян, одержуваних від здійснення підприємницької діяльності. Порядок нарахування і сплати податку. Пільги з оподаткування податком на доходи з фізичних осіб. Обов'язок з податкового декларування фізичних осіб. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації). Особливості та відмінності податкового декларування особами, які перебувають на державній службі. Відмінність та взаємозв'язок податкового декларування від подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (декларування до кадрових підрозділів).

Основні елементи оподаткування податком на прибуток підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Види та особливості оподаткування неприбуткових організацій. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Пільги щодо сплати податку. Порядок обчислення і сплати. Актуальні питання оподаткування окремими прямими податками. Екологічний податок.

Податок на майно. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок. Плата за землю.

Правове регулювання сплати зборів, що входять до податкової системи. Правове регулювання сплати зборів та платежів, що входять до податкової системи. Загальнодержавні та місцеві збори (плати, внески), врегульовані Податковим кодексом України.

Тема 6. Публічні видатки: теоретико-правовий аспект. Класифікація публічних видатків та міжнародні стандарти.

1. Проблеми інституту публічних видатків, розподіл видатків між ланками бюджетної системи України.
2. Методи здійснення публічних видатків і проблеми співвідношення постатейного (бюджетно-кошторисного) та програмно-цільового фінансування.
3. Система розпорядників бюджетних коштів. Проблеми визначення одержувачів бюджетних коштів та їх правового статусу.
4. Поняття, підстави виникнення та реєстрація бюджетних зобов'язань.
5. Бюджетне кредитування: зміст та проблеми визначення.

Основний зміст

В сучасних умовах формування нових економічних відносин в Україні супроводжується ускладненою фінансовою ситуацією. Важливе значення має чіткість в правовому регулюванні порядку використання фінансових ресурсів, тобто здійснення державних і муніципальних витрат.

Держава здійснює мобілізацію грошових коштів у свої фонди з метою використання їх для реалізації своїх завдань і функцій. Кошти, що виділяються державою із централізованих і децентралізованих фондів коштів, є державними видатками. Місцеві видатки здійснюються органами місцевого самоврядування з місцевих фондів коштів.

Публічні видатки – вид фінансових відносин, пов'язаних із постійним цільовим використанням грошових коштів. Для покриття публічних видатків використовуються кошти державного та місцевих бюджетів; державних цільових фондів коштів; власних фондів підприємств, установ, організацій державної або комунальної форми власності.

Видатки держави опосередковують її функціонування, значна велика частина їх покривається за рахунок бюджету. Система бюджетних видатків (тобто єдність усіх витрат державного та місцевих бюджетів, які знаходяться у взаємозв'язку) безпосередньо залежить від політичного і соціально-економічного характеру діяльності держави.

У процесі здійснення видатків держави й органів місцевого самоврядування виникає широке коло відносин, які завжди проявляються у формі правовідносин і мають грошовий характер. Сукупність фінансово-

правових норм, що регулюють відносини в галузі видатків, об'єднано в окремому розділі Особливої частини фінансового права.

Публічні видатки здійснюються на засадах: плановості, цільового використання коштів, постійного контролю за використанням коштів, безповоротності та безвідплатності виділення коштів. Видатки можна класифікувати залежно від форм власності суб'єктів, які здійснюють публічні витрати: державні і муніципальні.

Видатки держави можна класифікувати на поточні і видатки на розвиток; у зв'язку з розподілом державного і місцевих бюджетів на загальний і спеціальний; видатки можна класифікувати на такі: 1) пов'язані з фінансуванням діючих установ, учбових закладів, соціальних програм тощо; 2) пов'язані із окремими, спеціальними заходами, програмами. Видатки класифікуються і за роллю у суспільному виробництві – на розвиток матеріального виробництва і нематеріальної сфери; за суспільним призначенням: економічний розвиток; соціально-культурні заходи, освіта і наука; оборона країни; правоохоронна діяльність; зовнішньоекономічна діяльність, обслуговування державного боргу; за цільовим призначенням на: заробітну плату, господарські витрати, поточний і капітальний ремонт. Залежно від джерел фінансування і планування їх в бюджетах видатки можуть підрозділятися на централізовані (тобто ті, що покриваються за рахунок бюджетів та централізованих цільових фондів коштів) і децентралізовані (що покриваються за рахунок власних коштів підприємств різних форм власності).

Істотне значення для характеристики цільових напрямів бюджетних видатків має класифікація, яка закладена в статті 10 Бюджетного кодексу України.

Видатки та кредитування бюджету можуть розподілятися за: бюджетними програмами; ознакою головного розпорядника бюджетних коштів; функціями, з виконанням яких пов'язані видатки та кредитування бюджету і мають затверджуватися законом про Державний бюджет. (Слід детально ознайомитися зі статтею 10 БКУ)

Бюджетним кодексом передбачене здійснення таємних видатків із державного бюджету для забезпечення діяльності окремих органів державної влади або їх структурних підрозділів в інтересах національної безпеки країни. Процедура проведення таємних видатків, порядок обліку, звітності та контролю за їх здійсненням виписана у статті 31 Кодексу. На відміну від інших видатків, таємні видатки передбачаються у бюджеті без деталізації і широкого обговорення їх доцільності. Контроль за їх проведенням здійснюється Рахунковою палатою та Міністерством фінансів України за окремою процедурою, що встановлюється Верховною Радою України.

Державні та місцеві видатки здійснюються шляхом фінансування. Як вважають більшість фінансистів фінансування державних та місцевих видатків

– це врегульоване правовими нормами виділення державних та місцевих коштів, як правило, на безоплатній і безповоротній основі для діяльності та розвитку підприємств, організацій та установ відносно їх задачам та функціям.

Видатки Державного бюджета України відображаються щорічно в Законі України про Державний бюджет. Видатки місцевих бюджетів установлюються рішеннями відповідних місцевих рад.

Джерелами фінансування державних та місцевих видатків виступають оптимально поєднані власні кошти, кредитні та бюджетні кошти, відповідно до чого виділяють три різновиди фінансування: бюджетне фінансування, самофінансування та кредитування.

Фінансування здійснюється на принципах: плановості; цільового призначення; безоплатності і безповоротності; ефективного використання коштів; здійснення постійного контролю за використанням виділених коштів; виконання режиму економії; оптимального поєднання власних, кредитних та бюджетних коштів.

Для відпуску коштів з державного та місцевих бюджетів застосовується метод бюджетного фінансування.

Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування. Поняття кошторисно-бюджетного фінансування, принципи та об’єкти. Правове значення кошторису бюджетної установи. Порядок розробки, розгляду та затвердження.

Одним з основних правових режимів фінансування є кошторисно-бюджетне фінансування видатків некомерційних державних та місцевих організацій, діючих на праві оперативного управління майном, до яких належать бюджетні установи. Кошторисно-бюджетне фінансування – це забезпечення бюджетними коштами установ і організацій, діючих у невиробничій сфері. Ці установи та організації отримують кошти на своє утримування з бюджету на основі фінансових документів, які називаються кошторисами.

Для здійснення програм і заходів, які проводяться за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів.

Кожна бюджетна установа має свій кошторис, який встановлює об’єм, цільове направлення та поквартальний розподіл коштів, виділених з бюджету. Форма кошторису затверджується Міністерством фінансів України. Правові засади складання, затвердження та виконання кошторисів бюджетних установ визначені Кабінетом Міністрів України. Кошторис – основний фінансово-плановий акт, у якому встановлюється обсяг бюджетних асигнувань, їх постатейний і поквартальний розподіл.

Кошторис бюджетних установ є основним плановим документом, який надає повноваження бюджетній установі щодо отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на рік відповідно до

бюджетних призначень. Такі призначення визначають обсяг повноважень головного розпорядника бюджетних коштів, наданих йому Бюджетним кодексом України, Законом про Державний бюджет України або рішенням про місцевий бюджет. Бюджетне призначення має кількісні та часові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

Фінансово-правові відносини за кошторисно-бюджетного фінансування виникають з моменту затвердження кошторису бюджетної установи розпорядником бюджетних коштів вищого рівня, оскільки згідно з чинним законодавством бюджетним установам можуть виділятися бюджетні кошти тільки за наявності затверджених кошторисів і планів асигнувань.

Кошторис складається зі статей, кожна з яких має однорідну групу видатків, які мають строго обов'язковий характер та не підлягають змінам, оскільки відповідно до них розподіляються бюджетні призначення, затверджені законом про Державний бюджет або рішеннями про місцевий бюджет.

Є два види кошторисів: індивідуальні та зведені, що складаються відповідно до бюджетної класифікації. Вони різняться рівнем узагальнення інформації про доходи та видатки бюджетних установ. Кошторис має дві складові – загальний фонд та спеціальний фонд. Видатки бюджетних установ поділяються на 2 групи: капітальні та поточні.

Кошториси, плани асигнувань і штатні розписи затверджуються керівником відповідної вищестоящої установи.

Для здійснення контролю за відповідністю асигнувань, визначених у кошторисах і планах асигнувань розпорядників, асигнуванням, затвердженим річним розписом асигнувань державного бюджету та помісячним розписом асигнувань загального фонду державного бюджету, органи Державного казначейства проводять реєстрацію та ведуть облік зведених кошторисів і планів асигнувань розпорядників вищого рівня у розрізі розпорядників нижчого рівня та одержувачів.

Тема 7. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових послуг

1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг
2. Проблеми правового забезпечення сфери надання фінансових послуг
3. Державне регулювання сфери фінансових послуг

Основний зміст

Правова регламентація сфери фінансових послуг здійснюється на основі Закону України № 2664-III від 12.07.2001 «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 1 фінансова послуга полягає в здійсненні операцій з фінансовими активами, що

здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

Ринки фінансових послуг – це сфера діяльності учасників ринків фінансових послуг з метою надання та споживання певних фінансових послуг. До ринків фінансових послуг належать професійні послуги на ринках банківських послуг, страхових послуг, інвестиційних послуг, операцій з цінними паперами та інших видах ринків, що забезпечують обіг фінансових активів.

Ознаки фінансових послуг:

це різновид діяльності особливого суб'єкта господарювання який надає послугу;

зміст операцій щодо надання фінансових послуг належить до нематеріальних послуг;

фінансова послуга супроводжується відповідним рухом фінансових активів грошових коштів, цінних паперів, боргових зобов'язань та прав вимоги боргу, що не має статусу цінних паперів включаючи будь-які види лотерейних та інших подібних білетів, які передбачають видачу грошового або майнового виграшу;

рух фінансових активів передбачає здійснення учасниками таких послуг відповідної фінансової операції;

платність фінансової послуги;

особлива мета надання фінансових послуг.

Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» у ст. 4 визначає види фінансових послуг:

1) випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
2) довірче управління фінансовими активами;
3) діяльність з обміну валют;
4) залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;
5) фінансовий лізинг;
6) надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту;
7) надання гарантій та поручительств;
8) переказ коштів;
9) послуги у сфері страхування та у системі накопичувального пенсійного забезпечення;
10) професійна діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню;
11) факторинг;
11-1) адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах;

12) управління майном для фінансування об’єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю";
13) операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів;
14) банківські та інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Проблеми правової регламентації в сфері надання фінансових послуг чітко визначені Комплексною Програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року від 18.06.2015 № 391.

Ринок фінансових послуг залишається дуже фрагментарним із низькою капіталізацією через нестабільні умови ведення бізнесу, незахищеність права власності та низький рівень корпоративного управління. Крім того, подальший розвиток фінансового сектору стримують наявність таких чинників:
- існування на ринку фінансових установ, які не виконують та не мають на меті виконувати функції фінансового посередництва і створюють суттєві системні ризики для сектору;
- недостатній рівень або повна відсутність гарантій прав захисту інтересів споживачів фінансових послуг (у т. ч. позичальників) і кредиторів;
- низький рівень стандартів управління платоспроможністю та ліквідністю банків;
- дія жорстких адміністративних заходів;
- велика частка кредитів, виданих пов’язаним особам, на балансі банків;
- операційна залежність державних банків;
- висока концентрація активів системно важливих банків;
- відсутність належної інфраструктури ринку капіталу, у т. ч. фондового ринку;
- обмежена кількість фінансових інструментів, у т. ч. хеджування ризиків;
- неможливість функціонування в Україні більшості міжнародних систем Інтернет-розрахунків;
- неефективне податкове законодавство в частині оподаткування інвестиційних доходів та учасників фінансового сектору;
- зловживання окремими фінансовими установами умовами кредитних договорів;
- відсутність дієвих алгоритмів збереження та повернення активів неплатоспроможних банків;
- низька фінансова грамотність населення;
- низька ефективність нагляду за банками та іншими фінансовими установами, що не дає можливості вчасно упередити розвиток ризиків;
- обмеженість повноважень та незалежності регуляторів для вжиття заходів впливу на учасників фінансового сектору;

- відсутність ефективних інструментів виведення з ринку проблемних фінансових установ.

Для подолання вказаних недоліків реалізація Програми відбуватиметься у три етапи:

I. Очищення фінансового сектору - кардинальне вирішення проблеми «баластів» минулого, виведення із ринку недобросовісних гравців, розкриття власників учасників фінансового сектору.

II. Перезавантаження фінансового сектору - забезпечення прозорості та рівноправності в ланцюжку «акціонер-менеджмент-клієнт», скасування усіх обумовлених кризою адміністративних обмежень, підвищення капіталізації учасників фінансового сектору, посилення захисту прав позичальників, кредиторів та інвесторів.

III. Створення передумов для довгострокового сталого розвитку фінансового сектору - забезпечення стійкості та надійності фінансового сектору в довгостроковій перспективі, наближення стандартів регулювання платоспроможності та ліквідності банків до рекомендацій Базельського комітету, запровадження накопичувального пенсійного забезпечення, стимулювання ринку страхових та інших фінансових послуг і розвитку інфраструктури та інструментів фінансового сектору, створення додаткових гарантій фінансової надійності на випадок економічної рецесії, підвищення надійності системно важливих банків, підвищення інституційної спроможності регуляторів.

Для подолання вказаних проблем та недоліків вже сьогодні ведеться активна законотворча діяльність. А саме, однією з проблем правової регламентації сфери надання фінансових послуг полягає в тому, що сьогодні в Україні фактично не має розуміння важливості захисту споживачів фінансових послуг і того, що споживач – слабша і менш освічена сторона таких складних відносин. На приклад, у випадку валютних кредитів; їм доводилося сплачувати за високими ставками проценти за користування кредитом або приховані комісійні, які вони не завжди могли зрозуміти, значні штрафні санкції в разі невиконання умов договору тощо. Задля подолання цієї проблеми у Верховній Раді України знаходиться законопроект 2455 «Про споживче кредитування» та 2456-д «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення захисту прав споживачів фінансових послуг».

Метою цих законопроектів є подолання необізнаності споживача фінансової послуги шляхом надання йому вичерпної та розширеної інформації ще на етапі обрання ним фінансової послуги, оскільки важливо, щоб споживач був поінформований про реальну (а не номінальну) процентну ставку за кредитом, починаючи від реклами кредиту і закінчуючи укладенням договору. Законопроект 2455 «Про споживче кредитування» вирішить питання щодо розкриття інформації.

Важливою для вирішення є проблема правової регламентації реклами надання фінансових послуг. Так, відповідно до законопроекту 2456-д недобросовісною та забороненою буде вважатися реклама фінансових послуг особами, які не мають відповідної ліцензії («швидкі кредити» тощо). Також передбачено чітке інформування споживачів про намір фінансової установи змінити істотні умови договору – так, щоб це відбувалося з відома та за згодою споживача.

Державне регулювання сфери фінансових послуг здійснює Національна комісія у сфері ринків фінансових послуг яка є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України та діє відповідно до Положення, що затверджене Указом Президента України від 23 листопада 2011 року 1070/2011.

Основними завданнями Нацкомфінпослуг є:

1) формування та забезпечення реалізації політики державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг (крім ринку банківських послуг і ринків цінних паперів та похідних цінних паперів);

2) розроблення і реалізація стратегії розвитку ринків фінансових послуг та вирішення системних питань їх функціонування;

3) забезпечення розроблення та координації єдиної державної політики щодо функціонування накопичувальної системи пенсійного страхування;

4) здійснення в межах своїх повноважень державного регулювання та нагляду за наданням фінансових послуг і дотриманням законодавства у відповідній сфері;

5) захист прав споживачів фінансових послуг шляхом застосування у межах своїх повноважень заходів впливу з метою запобігання і припинення порушень законодавства на ринку фінансових послуг;

6) узагальнення практики застосування законодавства України з питань фінансових послуг і ринків та розроблення пропозицій щодо їх вдосконалення;

7) розроблення і затвердження обов'язкових до виконання нормативно-правових актів з питань, що належать до її компетенції;

8) координація діяльності з іншими державними органами;

9) запровадження міжнародно визнаних правил розвитку ринків фінансових послуг.

Серед адміністративно-правових засобів впливу при реалізації державного регулювання Нацкомфінпослуг важливе місце контроль.

Для дотримання фінансовими установами прав споживачів на практиці важливо, хто і як здійснюватиме відповідний контроль. На сьогодні притягнути фінансову установу до відповідальності за порушення прав споживачів фінансових послуг практично неможливо, оскільки в законодавстві відсутні адекватні санкції. Якщо права споживача порушено, у його арсеналі залишаються лише загальні засоби захисту, передбачені Цивільним кодексом (сплата неустойки, відшкодування збитків). При цьому, якщо фінансова

установа не погоджується добровільно сплатити неустойку та відшкодувати збитки, споживачу доведеться звертатися до суду.

Вказану проблему вирішує законопроект 2456-д. Зокрема, функція контролю закріплена за регуляторами фінансового сектору. Регуляторам надано чіткий перелік повноважень, наприклад: право перевіряти умови договорів, вимагати надання необхідних документів, накладати санкції тощо. Законопроект встановлює конкретні фінансові санкції та адміністративну відповідальність посадових осіб фінансових установ за порушення прав споживачів. Наприклад, за ненадання споживачеві в повному обсязі та в письмовій формі інформації про фінансову послугу, непроведення оцінки кредитоспроможності споживача, ненадання споживачеві оригіналу договору.

Тема 8. Актуальні проблеми валютного регулювання в Україні в умовах політичної кризи

1. Валютне регулювання, валютний контроль та види валютних операцій.
2. Валютна політика України і лібералізація валютного законодавства.
3. Державне регулювання валютних операцій.
4. Правовий режим валютних операцій.
5. Особливості правового регулювання, суб’єкти та сфера валютного контролю.
6. Сучасний стан та перспективи розвитку валютного регулювання в Україні.

Основний зміст

Валютне регулювання, валютний контроль та види валютних операцій. Правові основи валютного регулювання валютного контролю. Валютні режими та їх типи. Статус валюти України. Сфера валютного контролю. Порядок організації торгівлі іноземною валютою. Валютний (обмінний) курс. Основні принципи системи валютного регулювання в Україні. Валютні правовідносини: особливості, види та суб’єктний склад. Підстави виникнення, зміни та припинення валютних правовідносин. Резиденти та нерезиденти як суб’єкти валютних відносин. Зміст та особливості поняття «валюта України». Особливості правового регулювання валютних цінностей в України. Види валютних цінностей. Характеристика платіжних документів та інших цінних паперів. Цілі організації системи валютного регулювання. Валютні обмеження як один з основних елементів національної системи валютного регулювання. Підстави класифікації та види валютних операцій. Компетенція Національного банку України у сфері валютного регулювання. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері валютного регулювання. Органи і агенти валютного регулювання. Принципи валютного контролю. Основні напрямки валютного контролю. Права та обов’язки органів та агентів валютного контролю в Україні. Зобов'язання щодо декларування валютних цінностей та іншого майна. Звітність про валютні операції. Особливості здійснення валютних операцій у зв'язку з

угодами про розподіл продукції. Повноваження державних органів і функції банківської системи у сфері валютного регулювання і валютного контролю. Державний та місцеві валютні фонди. Офіційні валютні резерви. Валютні рахунки суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Валютна виручка від зовнішньоекономічної діяльності. Порядок відкриття валютних рахунків у банківських установах на території інших держав.

Сучасний стан та перспективи розвитку валютного регулювання в Україні. Валютний ринок. Валютне законодавство. Основні напрямки міжнародно-правового регулювання валютних відносин. Механізм валютного регулювання. Підтримка оптимального режиму функціонування національної грошової одиниці та всієї економіки. Порядок забезпечення вільних та бездоганних економічних відносин України з іншими країнами та міжнародними організаціями. Актуальні проблеми валютного регулювання в умовах політичної кризи.

Основні напрямки удосконалення валютного регулювання в Україні. Валютна інтеграція. Забезпечення валютної політики в Україні. Вплив процесів глобалізації на валютне регулювання. Розширення і поглиблення взаємозалежності валютних ринків. Міжнародні вимоги уніфікації валютного регулювання і контролю. Розширення розрахункових операцій валютної системи України. Єдність зовнішньої і внутрішньої валютної політики держави. Пріоритет економічних заходів в реалізації державної політики в сфері валютного регулювання. Єдність системи валютного регулювання і валютного контролю. Забезпечення державою захисту прав та економічних інтересів резидентів та нерезидентів при здійсненні валютних операцій. Колізійне регулювання в міжнародному приватному валютному праві. Інформаційні технології у валютно-кредитних операціях. Основи діяльності Міжнародного валютного фонду. Цілі Міжнародного валютного фонду. Організація курсоутворення і забезпечення доцільної системи конвертованої національної валюти. Накопичення і оптимізацію структури національних золотовалютних резервів. Забезпечення економічного суверенітету держави і режиму необхідної закритості та захищеності національної економіки та запобігання всім можливим кризовим ситуаціям на оптових ринках і спекулятивним атакам як основні завдання валютного регулювання у сучасних умовах. Державний валютний фонд України. Розпорядник Державного валютного фонду України.

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет та система фінансового права на сучасному етапі

1. Сучасні підходи до аналізу предмета та метода фінансового права. Співвідношення приватно-правових та публічно-правових начал.
2. Проблеми реформування фінансової діяльності держави і органів, що її здійснюють в аспекті гармонізації з нормами міжнародного права.
3. Природа фінансових правовідносин: їх зміст та особливості. Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин, проблема представництва у фінансовому праві. Пільги, преференції та заохочення у фінансовому праві.
4. Фінансова система як категорія, яка визначає предмет фінансового права. Єдність фінансової системи України.
5. Система фінансового права, її поділ на Загальну та Особливу частини, їх зміст. Підгалузі та інститути фінансового права. Фінансово-правові норми: їх зміст, особливості і види. Імперативність норм фінансового права, їх класифікація. Дія норм фінансового права. Принципи фінансового права. Тенденції розвитку фінансового права в сучасних умовах економічних і політичних перетворень.

Література:

нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996., № 30, стаття 141.
2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року N 2456-VI. Відомості Верховної Ради. 2010. № 50-51. ст. 572.
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. ст.552.
4. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року. Відомості Верховної Ради України 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст.112.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. ст.356
6. Про Національний банк України. Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 29. ст.238.
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 1. ст. 1.

8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18 березня 2004 р. www.rada.gov.ua

наукові джерела:

1. Бекерская Д. А. Финансовое право в XXI веке: основные проблемы и пути развития. Финансовое право. 2005. № 1. С. 2-3.
2. Бюджетний кодекс України. Науково-практичний коментар: станом на 1 берез. 2011 р. / за ред. Л. К. Воронової, М. П. Кучерявенка. Х.: Право, 2011. 608 с.
3. Воронова Л.К. Фінансове право України: підручник. К. : Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
4. Воронова Л.К. Вибрані праці. Х. : Право, 2015. С. 150-280.
5. Дмитрик О.А. Содержание и классификация финансовых правоотношений: монография. Х. : ЛЕГАС, 2004. С. 60-120.
6. Дмитрик О.О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Х. : Апостроф, 2010. С. 28-80.
7. Фінансове право : підручник / за ред. М. П. Кучерявенка. - Харків : Право, 2016. - 440 с.
8. Латковська Т.А. Деякі проблеми та шляхи стабілізації фінансової системи України. Проблеми теорії фінансового права в сучасний період : матеріали науково-практичного круглого столу (21листопада 2014 р.) Запоріжжя КПУ, 2014. – С. 43-44.
9. Латковська Т.А. Розвиток фінансово-правових відносин у сучасних умовах. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра, 2010. Вип. 53. С 464-469.
10. Латковська Т.А. Предмет фінансового права та публічна фінансова діяльність. Наше право. 2011. № 2. Ч. 1. С. 102-107.
11. Латковська Т.А. Пріоритетність публічних фінансових інтересів у фінансовій діяльності як один із принципів фінансового права. Юридичний вісник НУ «ОЮА». № 3. 2012. С. 61-66.
12. Латковська Т.А. Транспарентність органів державної влади як визначальний принцип публічної фінансової діяльності. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. XIII / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. Г.О. Ульянова. Одеса: Юридична література. 2016. С. 117-128.
13. Лебедев. В.А. Финансовое право : учебник. М. : Статут (сер. Золотые страницы российского финансового права), 2000. 461 с.
14. Лукашев О.А. Теоретичні проблеми системи фінансового права : монографія. Х. : Право, 2010. 304 с.

15. Нечай А.А. Актуальні питання фінансового права: правові основи публічних накопичувальних фондів: Монографія. Чернівці: Рута, 2004. 376 с.
16. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : монографія. Чернівці : Рута, 2004.
17. Ніщимна С. Принципи публічної фінансової діяльності в Україні. Чернігів: ЧДІЕУ, 2013. 376 с.
18. Орлюк О.П. Фінансове право. Акад. курс: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2010. С.11-35.
19. Перепелица М.О. Поняття та види суб'єктів фінансового права: монографія. Х.: Право, 2012. 271 с.
20. Россіхіна Г.В. Застосування фінансово-правових норм : монографія. Х. : «Цифрова друкарня № 1», 2013. 400 с.
21. Рукавишникова И.В. Метод финансового права. М. : Юрист. 2006. 285 с.
22. Семчик О.О. Держава як суб'єкт фінансових правовідносин / За ред. Л.К. Воронової. К. : Юрид. думка, 2006. 116 с.
23. Семчик О.О. Держава і фінанси: правовий зв'язок: Монографія. К.: Юридична думка, 2010. 204 с.
24. Фінансове право України : навч. посіб. ; за заг. ред. Т.А. Латковської, С.В. Пархоменко-Цироциянц. Одеса : Фенікс, 2012. 190 с.
25. Фінансове право : навч. посіб. / Л.К. Воронова, Н.Ю. Пришва та ін. Київ, 2018. 376 с.
26. Фінансове право : підручник / О.О. Дмитрик, І.Є. Криницький, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Хакрів : Право, 2019. 374 с.
27. Царьова Л.К. Дискусійні питання щодо предмета та системи фінансового права. Правове життя сучасної України : тези доповідей Всеукр. наук, конф., 18-9 квітня 2008 р. 2008. С 175-177.

Електронні джерела:

1. www.ac-rada.gov.ua- Офіційний сайт Рахункової палати України
2. www.kmu.gov.ua- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. http://minfin.gov.ua/ - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
4. www.nbu.gov.ua-Офіційний сайт Національного банку України
5. www.pravoznavec.com.ua- Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець»
6. www.rada.gov.ua- Офіційний сайт Верховної Ради України
7. http://www.ukrstat.gov.ua/ - Офіційний сайт Державної служби статистики України
8. http://treasury.gov.ua - Офіційний сайт Державної казначейської служби України
9. https://www.tax.gov.ua- Офіційний сайт Державної податкової служби України

Тема 2. Ґенезис науки фінансового права

1. Теоретико-методологічні засади науки фінансового права.
2. Становлення вітчизняної науки фінансового права у світлі європейської наукової традиції.
3. Наука фінансового права в період другої половини XIX – початок XX ст.
4. Вітчизняна наука фінансового права у радянський період (20-ті – 80-ті роки XX ст).
5. Генезис вітчизняної науки фінансового права на межі XX-XXI ст.

Література

наукові джерела:

1. Бельский К.С. Финансовое право: наука, история, библиография. М. : Юрист, 19945. 208 с.
2. Грачева Е.Ю. История науки финансового права. История юридических наук в России : сб. статей / Под. ред. О.Е. Кутафина. М., 2009.
3. Латковская Т.А. Сучасні питання предмету науки фінансового права. Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України : Міжнародна науково-практична конференція професорсько-викладацького і аспірантського складу (15-16 травня 2015 року м. Одеса).
4. Латковская Т.А. Проблемы концептуализации методологических подходов в науке финансового права. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» / редкол.: С.В.Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. В.М.Дрьомін. Одеса: Юридична література. 2014, Т.14.
5. Латковська Т.А. Розвиток науки фінансового права – запорука розвитку Української держави. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» / редкол.: С.В.Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. В.М.Дрьомін. – Одеса: Юридична література. 2012. Том XI, частина 2. С. 9-18.
6. Латковська Т.А. Українська фінансово-правова наука: стан та перспективи. Проблеми законності. 2010. № 111. С. 83-90.
7. Латковская Т.А. Історія та сьогодення української науки фінансового права. Правове життя сучасної України: Тези доповідей Міжнародної наук. конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу (21-22 травня 2010 року м.Одеса). О.: Фенікс, 2010. С. 289-292.
8. Лебедев. В.А. Финансовое право : учебник. М. : Статут (сер. Золотые страницы российского финансового права), 2000. 461 с.
9. Очерки финансово-правовой науки современности : монография / под общ. ред. Л.К. Вороновой и Н.И. Химичевой. Москва Харьков : Право, 2011. 592 с.
10. Очерки бюджетно-правовой науки современности : монография / под общ. ред. Е.Ю. Грачевой и Н.П. Кучерявенко. Москва-Харьков : Право, 2012. 512 с.
11. Хохуляк В.В. Становлення методологічних підходів у науці фінансового права. Держава та регіони. Сер. Право. 2011. № 1. С. 77-81.

12. Хохуляк В.В. Наука фінансового права у пострадянських країнах: проблеми та шляхи подальшого розвитку. Порівняльне правознавство. 2011. № 12.
13. Хохуляк В.В. Поняття в системі науки фінансового права. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра. 2011. Вип. 63.
14. Хохуляк В.В. Віхи становлення науки фінансового права : монографія. Одеса : Фенікс, 2014. 388 с.
15. Янжул И.И. Основные начала финансовой науки: Учение о государственных доходах. М. : Статут, 2002. 555 с.

Тема 3. Фінансовий контроль – особливий інститут фінансового права

1. Загально-теоретичні питання фінансового контролю.
2. Фінансово-контрольне право – підгалузь фінансового права.
3. Джерела фінансово-контрольного права.
4. Особливості правового регулювання бюджетного та податкового контролю.

Література

нормативні акти:

1. Про Рахункову палату. Закон України від 02 липня 2015 р.
2. Про Міністерство фінансів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 375.
3. Про Державну казначейську службу України. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215.
4. Про Державну аудиторську службу України. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 236.
5. Про Державну податкову службу України. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 227.
6. Про Державну митну службу України. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 227

наукові джерела:

1. Бельский К.С. Финансовое право: наука, история, библиография. – М. : Юрист, 19945. – 208 с.
2. Грачева Е.Ю. История науки финансового права / История юридических наук в России : сб. статей / Под. ред. О.Е. Кутафина. - М., 2009.
3. Латковская Т.А. Сучасні питання предмету науки фінансового права // Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України : Міжнародна науково-практична конференція професорсько-викладацького і аспірантського складу (15-16 травня 2015 року м. Одеса).
4. Латковская Т.А. Проблемы концептуализации методологических подходов в науке финансового права / Т.А. Латковская // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» / редкол.: С.В.Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. В.М.Дрьомін. – Одеса: Юридична література. – 2014, Т.14.

5. Латковська Т.А. Розвиток науки фінансового права – запорука розвитку Української держави / Т.А. Латковська // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» / редкол.: С.В.Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. В.М.Дрьомін. – Одеса: Юридична література. – 2012. – Том XI, частина 2. – С. 9-18.
6. Латковська Т.А. Українська фінансово-правова наука: стан та перспективи / Т.А. Латковська // Проблеми законності. – 2010. – № 111. – С. 83-90.
7. Латковская Т.А. Історія та сьогодення української науки фінансового права // Правове життя сучасної України: Тези доповідей Міжнародної наук. конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу (21-22 травня 2010 року м.Одеса). – О.:Фенікс, 2010. – С.289-291.2. Воронова Л.К. Вибрані праці. – Х. : Право, 2015. – С. 150-280.
8. Лебедев. В.А. Финансовое право : учебник. – М. : Статут (сер. Золотые страницы российского финансового права), 2000. – 461 с.
9. Очерки финансово-правовой науки современности : монография / под общ. ред. Л.К. Вороновой и Н.И. Химичевой. – Москва – Харьков : Право, 2011. – 592 с.
10. Очерки бюджетно-правовой науки современности : монография / под общ. ред. Е.Ю. Грачевой и Н.П. Кучерявенко. – Москва – Харьков : Право, 2012. – 512 с.
11. Хохуляк В.В. Становлення методологічних підходів у науці фінансового права // Держава та регіони. – Сер. Право. – 2011. – № 1. – С. 77-81.
12. Хохуляк В.В. Наука фінансового права у пострадянських країнах: проблеми та шляхи подальшого розвитку // Порівняльне правознавство. – 2011. – № 1.
13. Хохуляк В.В. Поняття в системі науки фінансового права // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук, праць. – О. : Юрид. л-ра. – 2011. – Вип. 63.
14. Хохуляк В.В. Віхи становлення науки фінансового права : монографія / В.В. хохуляк. – Одеса : Фенікс, 2014. – 388 с.
15. Янжул И.И. Основные начала финансовой науки: Учение о государственных доходах. – М. : Статут, 2002. – 555 с.

Тема 4. Проблемні аспекти щодо регулювання бюджетних правовідносин в Україні.

1. Поняття та структура бюджетних правовідносин в Україні.
2. Аспекти правового реформування бюджетних правовідносин в Україні.

Література

наукові джерела:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50–51. Ст. 572.

2. Латковський П.П. Бюджетний контроль як форма публічної фінансової діяльності держави. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія» : збірник наукових статей. Чернівці. 2018. № 3. С. 90-100.
3. Латковський П.П. Правове регулювання бюджетного контролю в Україні. Монографія. Чернівці, Технодрук. 2019. 286 с.
4. Латковський П.П. Транспарентність бюджетної діяльності. Інтелектуальна власність і право на шляху до сталого розвитку України : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 квітня 2019 р.). Київ. : ФОП Кандиба Т.П. 2019. С. 196-199.
5. Латковський П.П. Проблемні питання бюджетного дефіциту. Правове життя сучасної України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Т. 2. – С. 66-68.
6. Лучка А. В. Бюджетний процес на місцевому рівні : навч.–метод. комплекс. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 164 с.
7. Монаєнко А. О. Правові засади використання місцевих грошових фондів. Фінансове право. 2011. № 2. С. 25–28.
8. Музика–Стефанчук О. А. Органи публічної влади як суб'єкти бюджетних правовідносин. Хмельницький : Вид–во Хмельниц. ун–т упр. та права, 2011. 384 с.
9. Нечай А. А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : монографія. Чернівці : Рута, 2004. 264 с.
10. Пауль А. Г. Бюджетно–процессуальные производства и процедуры. Финансовое право. 2001. № 2. С. 16–20.
11. Пауль А. Г. Процессуальные нормы бюджетного права. СПб : Питер, 2003. 208 с.
12. Чернадчук В. Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносинлб в Україні: монографія. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 456 с.
14. Чернадчук В. До питання об'єктів міжбюджетних правовідносин. Підприємництво, господарство і право. 2008. №5. С. 67–69.

Тема 5. Податкова система держави в умовах реформування.

1. Місце податкового права в системі фінансового права.
2. Правова природа, економічна суть, поняття, функції та юридичні ознаки податку та збору.
3. Принципи податкового права та системи законодавства про податки та збори.
4. Суб'єкти податкових правовідносин та представництво в податкових відносинах.
5. Загальна й спрощена система оподаткування.

6. Актуальні питання оподаткування окремими прямими податками.
7. Непрямі податки: види, правова природа та проблеми правового регулювання.
8. Види відповідальності за порушення питань оподаткування.

Література

нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996., № 30, стаття 141.
2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року N 2456-VI. Відомості Верховної Ради. 2010. № 50-51. ст. 572.
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. ст.552.
4. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року. Відомості Верховної Ради України 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст.112.

наукові джерела:

1. Бекерская Д. А. Финансовое право в XXI веке: основные проблемы и пути развития. Финансовое право. 2005. № 1. С. 2-3.
2. Воронова Л.К. Фінансове право України: підручник. К. : Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
3. Воронова Л.К. Вибрані праці. Х. : Право, 2015. С. 150-280.
4. Дмитрик О.А. Содержание и классификация финансовых правоотношений: монография. Х. : ЛЕГАС, 2004. С. 60-120.
5. Дмитрик О.О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Х. : Апостроф, 2010. С. 28-80.
6. Фінансове право : підручник / за ред. М. П. Кучерявенка. - Харків : Право, 2016. - 440 с.
7. Латковська Т.А. Деякі проблеми та шляхи стабілізації фінансової системи України. Проблеми теорії фінансового права в сучасний період : матеріали науково-практичного круглого столу (21листопада 2014 р.) Запоріжжя КПУ, 2014. – С. 43-44.
8. Латковська Т., Долженков О. Один із ключових напрямів Плану дій BEPS як орієнтир удосконалення податкової політики в Україні. Судовий розгляд податкових і митних спорів: проблеми, виклики, пріоритети : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 4-5 липня 2019 р.) Збірник матеріалів. Київ, 2019. 354 с. (С. 63-70).
9. Латковська Т.А. Принцип недопустимості подвійного оподаткування. Legal practice in EU and Ukraine at the modern stage. Arad, Romania, 25-26 January, 2019. P. 376-380.
10. Латковська Т.А. Проблеми реформування податкової системи України. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. XXII. 2018. С. 62-71.

11. Лукашев О.А. Теоретичні проблеми системи фінансового права : монографія. Х. : Право, 2010. 304 с.
12. Нечай А.А. Актуальні питання фінансового права: правові основи публічних накопичувальних фондів: Монографія. Чернівці: Рута, 2004. 376 с.
13. Ніщимна С. Принципи публічної фінансової діяльності в Україні. Чернігів: ЧДІЕУ, 2013. 376 с.
14. Орлюк О.П. Фінансове право. Акад. курс: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2010. С.11-35.
15. Перепелица М.О. Поняття та види суб'єктів фінансового права: монографія. Х.: Право, 2012. 271 с.
16. Фінансове право України : навч. посіб. ; за заг. ред. Т.А. Латковської, С.В. Пархоменко-Цироцянц. Одеса : Фенікс, 2012. 190 с.
17. Фінансове право : навч. посіб. / Л.К. Воронова, Н.Ю. Пришва та ін. Київ, 2018. 376 с.
18. Фінансове право : підручник / О.О. Дмитрик, І.Є. Криницький, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Хакрів : Право, 2019. 374 с.

Тема 6. Публічні видатки: теоретико-правовий аспект. Класифікація публічних видатків та міжнародні стандарти.

1. Проблеми інституту публічних видатків, розподіл видатків між ланками бюджетної системи України.
2. Методи здійснення публічних видатків і проблеми співвідношення постатейного (бюджетно-кошторисного) та програмно-цільового фінансування.
3. Система розпорядників бюджетних коштів. Проблеми визначення одержувачів бюджетних коштів та їх правового статусу.
4. Поняття, підстави виникнення та реєстрація бюджетних зобов'язань.
5. Бюджетне кредитування: зміст та проблеми визначення.

Література

нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996., № 30, стаття 141.
2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року N 2456-VI. Відомості Верховної Ради. 2010. № 50-51. ст. 572.
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. ст.552.
4. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року. Відомості Верховної Ради України 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст.112.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. ст.356
6. Про Національний банк України. Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 29. ст.238.

7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 1. ст. 1.
8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18 березня 2004 р. www.rada.gov.ua
наукові джерела:
1. Бекерская Д. А. Финансовое право в XXI веке: основные проблемы и пути развития. Финансовое право. 2005. № 1. С. 2-3.
2. Бюджетний кодекс України. Науково-практичний коментар: станом на 1 берез. 2011 р. / за ред. Л. К. Воронової, М. П. Кучерявенка. Х.: Право, 2011. 608 с.
3. Воронова Л.К. Фінансове право України: підручник. К. : Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
4. Воронова Л.К. Вибрані праці. Х. : Право, 2015. С. 150-280.
5. Дмитрик О.А. Содержание и классификация финансовых правоотношений: монография. Х. : ЛЕГАС, 2004. С. 60-120.
6. Дмитрик О.О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Х. : Апостроф, 2010. С. 28-80.
7. Фінансове право : підручник / за ред. М. П. Кучерявенка. - Харків : Право, 2016. - 440 с.
8. Латковська Т.А. Деякі проблеми та шляхи стабілізації фінансової системи України. Проблеми теорії фінансового права в сучасний період : матеріали науково-практичного круглого столу (21листопада 2014 р.) Запоріжжя КПУ, 2014. – С. 43-44.
9. Латковська Т.А. Розвиток фінансово-правових відносин у сучасних умовах. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра, 2010. Вип. 53. С 464-469.
10. Латковська Т.А. Предмет фінансового права та публічна фінансова діяльність. Наше право. 2011. № 2. Ч. 1. С. 102-107.
11. Латковська Т.А. Пріоритетність публічних фінансових інтересів у фінансовій діяльності як один із принципів фінансового права. Юридичний вісник НУ «ОЮА». № 3. 2012. С. 61-66.
12. Латковська Т.А. Транспарентність органів державної влади як визначальний принцип публічної фінансової діяльності. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. XIII / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. Г.О. Ульянова. Одеса: Юридична література. 2016. С. 117-128.
13. Лебедев. В.А. Финансовое право : учебник. М. : Статут (сер. Золотые страницы российского финансового права), 2000. 461 с.

14. Лукашев О.А. Теоретичні проблеми системи фінансового права : монографія. Х. : Право, 2010. 304 с.
15. Нечай А.А. Актуальні питання фінансового права: правові основи публічних накопичувальних фондів: Монографія. Чернівці: Рута, 2004. 376 с.
16. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : монографія. Чернівці : Рута, 2004.
17. Ніщимна С. Принципи публічної фінансової діяльності в Україні. Чернігів: ЧДІЕУ, 2013. 376 с.
18. Орлюк О.П. Фінансове право. Акад. курс: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2010. С.11-35.
19. Перепелица М.О. Поняття та види суб'єктів фінансового права: монографія. Х.: Право, 2012. 271 с.
20. Россіхіна Г.В. Застосування фінансово-правових норм : монографія. Х. : «Цифрова друкарня № 1», 2013. 400 с.
21. Рукавишникова И.В. Метод финансового права. М. : Юрист. 2006. 285 с.
22. Семчик О.О. Держава як суб'єкт фінансових правовідносин / За ред. Л.К. Воронової. К. : Юрид. думка, 2006. 116 с.
23. Семчик О.О. Держава і фінанси: правовий зв'язок: Монографія. К.: Юридична думка, 2010. 204 с.
24. Фінансове право України : навч. посіб. ; за заг. ред. Т.А. Латковської, С.В. Пархоменко-Цироциянц. Одеса : Фенікс, 2012. 190 с.
25. Фінансове право : навч. посіб. / Л.К. Воронова, Н.Ю. Пришва та ін. Київ, 2018. 376 с.
26. Фінансове право : підручник / О.О. Дмитрик, І.Є. Криницький, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Хакрів : Право, 2019. 374 с.
27. Царьова Л.К. Дискусійні питання щодо предмета та системи фінансового права. Правове життя сучасної України : тези доповідей Всеукр. наук, конф., 18-9 квітня 2008 р. 2008. С 175-177.
28. Якимчук Н.Я. Розпорядники бюджетних коштів : система та правовий статус : монографія. Чернівці: ЧНУ. 2009. 647 с.

Електронні джерела:

1. www.ac-rada.gov.ua- Офіційний сайт Рахункової палати України
2. www.kmu.gov.ua- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. http://minfin.gov.ua/ - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
4. www.nbu.gov.ua-Офіційний сайт Національного банку України
5. www.pravoznavec.com.ua- Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець»
6. www.rada.gov.ua- Офіційний сайт Верховної Ради України
7. http://www.ukrstat.gov.ua/ - Офіційний сайт Державної служби статистики України

8. http://treasury.gov.ua - Офіційний сайт Державної казначейської служби України
9. https://www.tax.gov.ua- Офіційний сайт Державної податкової служби України

Тема 7. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових послуг

1. Поняття, ознаки та види фінансових послуг
2. Проблеми правового забезпечення сфери надання фінансових послуг
3. Державне регулювання сфери фінансових послуг

Література

1. Вітка Ю. Як захистити права споживачів фінансових послуг. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://reforms.in.ua/ua/discussion/yak-zahystyty-prava-spozhyvachiv-finansovyh-poslug
2. Денисенко Б. Банківська послуга як цивільно-правова категорія. Вісник Київськ. Нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2008. Вип. 79. С. 55-58.
3. Комплексна Програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року : Постанова Національного банку від 18.06.2015 № 391 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15
4. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : Указ Президента України від 23 листопада 2011 року 1070/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://nfp.gov.ua/content/polozhennya-pro-nackomfinposlug.html
5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/paran10#n10
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14
7. Солошкіна І.В. Фінансові послуги як правова категорія: поняття, суттєві сторони та інші ознаки / І.В. Солошкіна // Форум права .- 2013. - № 4. – С. 388 – 394 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_4_67.pdf

Тема 8. Актуальні проблеми валютного регулювання в Україні в умовах політичної кризи

1. Валютне регулювання, валютний контроль та види валютних операцій.
2. Валютна політика України і лібералізація валютного законодавства.
3. Державне регулювання валютних операцій.
4. Правовий режим валютних операцій.

5. Особливості правового регулювання, суб'єкти та сфера валютного контролю.
6. Сучасний стан та перспективи розвитку валютного регулювання в Україні.

Література

нормативно-правові акти

1. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні : Закон України від 05.04.2001 р.
2. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р.
3. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р.
4. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р.
5. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні : Закон України від 05.04.2001 р.
6. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті : Закон України від 23 вересня 1994 р.
7. Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 12.03.2012 р. № 333.
8. Про внесення змін до Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами : Постанова правління Національного банку України від 12.08.2015 р.
9. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою : Постанова Правління Національного банку України від 06.06.2013 р.
10. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Національного банку України від 21.01.2004 р.
11. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні : Постанова правління Національного банку України від 01.06.2011 р.
12. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова правління Національного банку України від 28.08.2001 р.
13. Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України : Постанова Правління Національного банку України від 13.11.2013 р.
14. Про затвердження Правил Національної системи касових електронних платежів : Постанова Правління Національного банку України від 10.12.2004 р.
15. Про затвердження Положення про валютний контроль : Постанова Правління Національного банку України від 08.02.2000 р.
16. Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України: Постанова Правління НБУ від 08.09.2011 р.
17. Про затвердження Положення про електронні гроші в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. (зі змінами від 19.06.2014 р.)

18. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 15.12.2004 р.
16. Про затвердження Положення про порядок проведення операцій пов’язаних з розміщенням облігацій внутрішніх державних позик : Постанова Національного банку України від 18.06.2003 р.
20. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах : Постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р.

наукові джерела:

1. Воронова Л.К. Фінансове право України : підручник. К. : Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
2. Фінансове право України: Навчальний посібник: за заг. ред. Т.А. Латковської, С.В. Пархоменко-Цироциянц. Одеса : Фенікс, 2012. 190 с.
3. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації. К. : Юрінком Інтер, 2003. 240 с.
4. Фінансове право : навч. посіб. / Л.К. Воронова, Н.Ю. Пришва та ін. Київ, 2018. 376 с.
5. Фінансове право : підручник / О.О. Дмитрик, І.Є. Криницький, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Хакрів : Право, 2019. 374 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

До Теми 1. Предмет та система фінансового права на сучасному етапі

1. Охарактеризувати сучасні підходи до аналізу предмета та метода фінансового права.
2. Проаналізувати співвідношення приватно-правових та публічно-правових начал.
3. Визначити проблеми реформування фінансової діяльності держави і органів, що її здійснюють в аспекті гармонізації з нормами міжнародного права.
4. Визначити природу фінансових правовідносин.
5. Розкрити особливості фінансових правовідносин.
6. Проаналізувати проблему представництва у фінансовому праві.
7. Охарактеризувати пільги, преференції та заохочення у фінансовому праві.
8. Проаналізувати фінансову систему як категорію, яка визначає предмет фінансового права.
9. Охарактеризувати систему фінансового права, її поділ на Загальну та Особливу частини.
10. Визначити характерні особливості підгалузей та інститутів фінансового права.
11. Проаналізувати фінансово-правові норми: їх зміст, особливості і види.
12. Розкрити імперативність норм фінансового права та їх класифікацію.
13. Окреслити дію норм фінансового права.
14. Розкрити тенденції розвитку фінансового права в сучасних умовах економічних і політичних перетворень.

До Теми 2. Ґенезис науки фінансового права

1. Охарактеризувати предмет науки фінансового права.

2. Який характер властивий предмету науки фінансового права?
3. Що об’єднує предмет науки фінансового права?
4. Об’єкт та предмет науки фінансового права.
5. Головне призначення методу дослідження у науці фінансового права.
6. Метод пізнання фінансового права.
7. Предметна зумовленість методології фінансово-правових досліджень
8. Система науки фінансового права та її складові.
9. Чим зумовлений процес формування фінансово-правової думки у вітчизняній науці протягом XVIII століття?
10. Структурно-організаційна складова передумов становлення і розвитку вітчизняної фінансово-правової науки.
11. Етап формування фінансового права як самостійної галузі наукових досліджень на вітчизняних теренах.
12. Два доктринальних підходи до трактування предмета науки фінансового права періоду кінця XIX – початку XX ст.
13. Соціологічна методологія дослідження фінансово-правової проблематики.
14. Абстрактно-типологічна методологія дослідження фінансово-правової проблематики.
15. Два відносно відокремлених за часовими рамками та за сутнісним змістом періоди еволюції стану та динаміки фінансово-правових досліджень.
16. Визначальний період у становленні науки фінансового права.
17. Характеристика розвитку вітчизняної фінансово-правової науки на сучасному етапі.

До Теми 3. Фінансовий контроль – особливий інститут фінансового права

1. Розкрийте поняття, сутність та призначення фінансового контролю.
2. Проаналізуйте стан наукової розробки проблеми правового регулювання фінансового контролю.
2. Які виділяють види фінансового контролю?
3. Розкрийте методи та форми фінансового контролю.
4. Проаналізуйте правовий статус суб’єктів фінансового контролю.
5. Розкрийте повноваження органів загальної та спеціальної компетенції у галузі фінансового контролю?
6. Обгрунтуйте повноваження Державної казначейської служби України у галузі фінансового контролю?
7. Розкрийте повноваження Рахункової палати у галузі фінансового контролю?
8. Визначте повноваження Державної аудиторської служби України у галузі фінансового контролю?
9. Проаналізуйте повноваження Державної фіскальної служби України у галузі фінансового контролю?

До ***Теми 5. Податкова система держави в умовах реформування.***

1. Розкрити суть поняття, ознак та функцій податку.
2. Охарактеризувати принципи здійснення оподаткування.
3. Які є види та підстави класифікації податкових правовідносин та податкових норм?
4. Суб'єкти та учасники податкових правовідносин, їх права та обов'язки.
5. Як розмежувати податковий обов'язок, податкове зобов'язання та грошове зобов'язання?
6. Яка компетенція органів державної влади та органів місцевого самоврядування у здійсненні податкової діяльності?
7. Як відбувається звернення стягнення на кошти та майно платника податку?

До Теми 6. Публічні видатки: теоретико-правовий аспект. Класифікація публічних видатків та міжнародні стандарти.

1. Яким чином регулюють правовідносини у сфері публічних видатків?
2. Які складові системи публічних видатків?
3. Які принципи бюджетного фінансування існують і в чому полягає їх суть?
4. У чому відмінність між розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів?
5. Яким чином здійснюється обслуговування розпорядників бюджетних коштів установами державного Казначейства України?
6. Розкрити поняття кошторисно-бюджетного фінансування.
7. Що таке кошторис, які є види кошторисів?
8. У чому полягає суть програмно-цільового методу фінансування?
9. Охарактеризуйте правові засади реалізації програмно-цільового методу.
10. Розкрийте зміст повноважень органів державної влади у контролі за дотриманням бюджетної дисципліни.
11. Що таке бюджетне правопорушення?
12. Які заходи відповідальності за порушення бюджетно-правових приписів установлюює чинне законодавство?

До Теми 7. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових послуг

1. Поняття та ознаки фінансових послуг?
2. Поняття ринку фінансових послуг?
3. Види фінансових послуг?
4. Які існують проблеми стримання розвитку сфери надання фінансових послуг?
5. Які етапи подолання проблем надання фінансових послуг?
6. Яка ведеться законопроектна робота у сфері подолання проблем надання фінансових послуг?

7. Який орган здійснює державне регулювання у сфері надання фінансових послуг та які його завдання?
8. Яке значення контролю при наданні фінансових послуг?

До Теми 8. Актуальні проблеми валютного регулювання в Україні в умовах політичної кризи

1. Розкрити суть поняття «валютне регулювання».
2. Назвати основні принципи валютного регулювання.
3. Які є види та підстави класифікації валютних операцій?
4. Яка існує відповідальність за порушення валютного законодавства ?
5. У чому полягає суть валютних обмежень?
6. Повноваження Національного банку України у сфері валютного регулювання?
7. Діяльність Міжнародного валютного фонду?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач вищої освіти вільно орієнтується в теоретичному матеріалі та без помилок застосовує теоретичні знання при розв'язанні практичних задач.

Оцінка «4» – здобувач вищої освіти знає основний масив теоретичного матеріалу, але або плутається при його поясненні, або застосовує його на практиці з помилками (при розв'язанні практичних задач).

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач вищої освіти має лише уривчасті теоретичні знання та розв'язує лише 50 відсотків практичних задач.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач вищої освіти не орієнтується в теоретичному матеріалі та виконує менше 50 відсотків практичних задач або не може розв'язувати практичні задачі взагалі.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>74-81</td><td>C</td></tr>
<tr><td>64-73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>60-63</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з</td><td>не зараховано з</td></tr>
</table>

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Спеціальна література

1. Адміністративне право України: Підручник. За заг. ред. С.В. Ківалова. О. : Юрид. л-ра, 2003. 896 с.
2. Алисов Е.А. Правовое регулирование валютных отношений в Украине. Х. : Консум, 1998. 142 с.
3. Алісов Є.О. Теоретичні засади правового регулювання грошового обігу в Україні. Х. : ФОЛІО, 2004. 288 с.
4. Банківське право України / За ред. А.О. Селіванова. К, 2000. 384 с.
5. Бекерская Д. А. Финансовое право в XXI веке: основные проблемы и пути развития. *Финансовое право*. 2005.№ 1. С. 2-3.
6. Бекерская Д.А. Бюджетное право и бюджетный процесс в Украине : учеб.-метод. пособ. О. : Юрид. л-ра, 2004. 208 с.
7. Бекерская Д.А. Правовые проблемы расходов государственного и местного бюджетов. Матеріали міжнар. наук, конференції *«Проблеми фінансового права».* Чернівці : ЧДУ, 1996. Вип. 1. С. 105-109.
8. Бекерская Д.А. Финансовое право в Украине : учеб.-метод. рекоменд. по изуч. курса. О. : Юрид. л-ра, 2005. 124 с.
9. Бельский К.С. Финансовое право: наука, история, библиография. М. : Юрист, 1995. 208 с.
10. Боднарук Ю. В. Матеріальні і процесуальні норми в податковому праві. *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук, праць*. О. : Юрид. л-ра, 2007. Вип. 34. 198-206.
11. Боднарук Ю.В. Особливості участі податкових агентів в податкових провадженнях на стадії добровільної реалізації податкового

зобов'язання. *Митна справа.* 2010. № 6. С 87-94.
12. Боднарук Ю.В. Проблеми використання «інших» джерел інформації при визначенні сум податкових зобов'язань. *Правове життя сучасної України* : Матеріали міжнар. наук, конф., 20-21 травня 2011 р., м. Одеса. Т. 2. 2011. С 50-52.
13. Боднарук Ю.В. Розмивання конституційної гарантії фіскального методу обмеження права власності в законний спосіб через недосконаліть визначення категорії «збір» в ПК України. *Правове життя сучасної України:* матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 17 травня, 2019 р.) / за ред. Г.О. Ульянової. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2019. Т. 2. С.40-43
14. Бюджетний кодекс України. Науково-практичний коментар : станом на 1 березня 2011 року. За ред. Л.К.Воронової, М.П.Кучерявенко. Харків: „Право", 2011. С. 274-283.
15. Ващенко Ю.В. Банківське право : навч. посіб. К : Центр навч. л-ри, 2006. 344 с.
16. Винницкий Д. В. Субъекты налогового права. М., НОРМА, 2000. 192 с.
17. Волощук Г.В. Фінансові фонди соціального спрямування в Україні: бюджетні, страхові, пенсійні. К. : Центр навч. л-ри, 2004. 184 с.
18. Воронова Л.К. Конституція України і фінансове законодавство. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 111-124.
19. Воронова Л.К. Правовые основы расходов государственного бюджета в СССР (на материалах союзной республики). К: Выща шк., 1981. 234 с.
20. Воронова Л.К. Фінансове право України : підручник. К.: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
21. Годме П.М. Финансовое право. М.: Прогресс, 1979. 429 с.
22. Голоядова Т.О. Правові засади функціонування аудиторської діяльності в Україні. *Visegrad journal on human rights.Snina, the Slovak Republic*. 2019. № 3. С.98-104.
23. Голоядова Т.О. Пріоритетні шляхи реформування системи органів державного фінансового контролю в Україні. *Visegrad journal on human rights. Snina, the Slovak Republic*. 2019. № 2. С.82-87.
24. Горбунова О.Н. Финансовое право и финансовый мониторинг в современной России. М. : Профобразование, 2003. 158 с.
25. Грачева Е.Ю. История науки финансового права. *История юридических наук в России* : сб. статей. Под. ред. О.Е. Кутафина. М., 2009. С.474-502.
26. Грибов А.Ю. Институциональная теория денег: сущность и правовой режим ценных бумаг. М. : РИОР, 2008. 200 с.
27. Деньги. Кредит. Банки : ученик. Под ред. В.В. Иванова, Б.И. Соколова. М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2003. 624 с.
28. Дмитрик О.А. Содержание и классификация финансовых правоотношений:

монография. Х. : ЛЕГАС, 2004. 160 с.
29. Дмитрик О.О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку : монографія. Х. : Апостроф, 2010. 328 с.
30. Завальна Ж.В., Старинський М.В. Валютне право України : навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 304 с.
31. Заверуха І.Б. Банківське право : посіб. для студ. Львів : Астролябія, 2002. 222 с.
32. Заверуха І.Б. Державний борг України: проблеми правового регулювання: монографія. Львів : Видав, центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 310 с.
33. Іванський А.Й. Деякі шляхи подальшого вдосконалення правового забезпечення фінансового контролю в Україні та європейський досвід. *Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни* : зб. матер. І Міжнародного форуму / Держ. фіск. служб. України, Університет ДФС України. (Ірпінь, 2019.) С. 213-217.
34. Іванський А.Й. Місцеве самоврядування та захист майнових прав територіальної громади : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 232 с.
35. Іванський А.Й. Фінансова-правова відповідальність: теоретичний аналіз: монографія. О. : Юрид. л-ра, 2008. 501 с.
36. Іванський А.Й. Фінансово-правові санкції: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 500 с.
37. Кіценко В.С. Методологія вирішення податкових спорів. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія. О.: Фенікс, 2011. С. 41-62.
38. Кіценко В.С. Поняття та структура механізму розв'язання податкових спорів в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2010. № 2. С. 269-273.
39. Козюк В.В. Державний борг в умовах ринкової трансформації економіки України. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 238 с.
40. Койчева О.С., Білоус-Осінь Т.І. Теоретико-правові засади випуску та обігу державних цінних паперів. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «одеська юридична академія*. 2019. № 2. С. 73-82.
41. Костюченко О.А. Правові проблеми банківської діяльності: посібник із проблем банк, права. К. : Криниця, 2003. 320 с.
42. Кравцов Д.В. Фінансові правовідносини у сфері інвестиційної діяльності. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра, 2007. Вип. 35. С. 432-435.
43. Кравцов Д.В. Фінансово-правове забезпечення інвестиційної і інноваційної діяльності держави в XXI ст. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія. О. : Фенікс, 2011.

С. 63-78.
44. Крохина Ю.А. Финансовое право России: учебник. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Норма, 2008. 688 с.
45. Кучрявенко М.П. Податкове право. Х. : Легас; Право, 2013. 536 с.
46. Кушнарьова Т.Є., Кучерявенко М.П. Система податкових органів. Х. : Торсінг, 2000. 240 с.
47. Латковська Т. А. Історія та сьогодення української науки фінансового права. *«Правове життя сучасної України»* : тези доповідей Міжнар. наук. конф. професор.-виклад. і аспірант, складу (21-22 травня 2010 р., м. Одеса). О. : Фенікс, 2010. С. 289-291.
48. Латковська Т.А. Актуальні питання банківської системи як складової фінансової системи держави. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія. О. : Фенікс, 2011. С. 79-128.
49. Латковська Т.А. Місце фінансового права в системі галузей публічного права. *Ethical and Social Dimensions in Public Administration & Law*. International Scientific Conference 17-18 may. Suceava, Romania. 2019.
50. Латковська Т.А. Поняття та види джерел банківського права. *Наукові праці Одеської національної юридичної академії.* О. : Юрид. л-ра. 2010. Т. 9. С. 257-264.
51. Латковська Т.А. Предмет фінансового права та публічна фінансова діяльність. *Наше право.* 2011. № 2. Ч. 1. С. 102-107.
52. Латковська Т.А. Принцип недопустимості подвійного оподаткування. International scientific and practical conference «*Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage*». Arad, Romania : «Izdevnieciba Baltija Publishing», 25-26 January, 2019. P. 376-380.
53. Латковська Т.А. Пріоритетність публічних фінансових інтересів у фінансовій діяльності як один із принципів фінансового права. *Юридичний вісник НУ «Одеська юридична академія»*. № 3. 2012. С. 61-66.
54. Латковська Т.А. Рішення Конституційного Суду – джерела банківського права? *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 1. С 70-73.
55. Латковська Т.А. Розвиток науки фінансового права – запорука розвитку Української держави. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. Одеса: Юридична література. 2012. Том XI, частина 2. С. 9-18.
56. Латковська Т.А. Розвиток фінансово-правових відносин у сучасних умовах. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра, 2010. Вип. 53. С 464-469.
57. Латковська Т.А. Українська фінансово-правова наука: стан та перспективи. *Проблеми законності.* 2010. № 111. С. 83-90.
58. Латковська Т.А. Фінансово-правові питання формування центральних та державних банків в Україні, країнах центральноєвропейської та

англосаксонської систем права : монографія. О. : Юрид. л-ра, 2007. 280 с.
59. Лебедев. В.А. Финансовое право : учебник. М. : Статут (сер. Золотые страницы российского финансового права), 2000. 461 с.
60. Лукашев О.А. Теоретичні проблеми системи фінансового права : монографія. Х. : Право, 2010. 304 с.
61. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. 2389 с.
62. Нестеренко А.С. Правові засади формування та використання місцевих фінансових ресурсів в Україні : монографія. О. : Юрид. л-ра, 2006. 208 с.
63. Нестеренко А.С. Фінансова система України: проблеми теорії : монографія. Одеса : Фенікс, 2014. 576 с.
64. Нестеренко А.С. Функції фінансової системи. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія. О. : Фенікс, 2011. С. 129-150.
65. Нечай А.А. Актуальні питання фінансового права: правові основи публічних накопичувальних фондів: Монографія. Чернівці: Рута, 2004. 376 с.
66. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : монографія. Чернівці : Рута, 2004. 350 с.
67. Нечай А.А. Публичные расходы как трансформированная категория «государственные расходы» в современном финансовом праве. *Научные труды. Российская академия юридических наук.* Вып. 4. В 3 т. Т. 3. М. : Юристъ, 2004. С. 620-624.
68. Ніщимна С.О. Принципи публічного фінансового контролю. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»* 2013. № 1. С. 164-173.
69. Ніщимна С.О. Принципи публічної фінансової діяльності в України : монографія. Чернігів : ЧДІЕУ, 2013. 375 с.
70. Ніщимна С.О. Щодо розуміння принципів публічного фінансового контролю. *Наука і правоохорона*. 2013. № 2. С. 199-203.
71. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації. К. : Юрінком Інтер, 2003. 240 с.
72. Орлюк О.П. Фінансова система України: проблеми термінології та змісту. *Фінансове право.* 2007. № 1. С. 10-15.
73. Орлюк О.П. Фінансове право. Академічний курс : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2010. 808с.
74. Пархоменко-Цироциянц С.В. Питання визначення віку настання дієздатності фізичної особи у податковому законодавстві. *Актуальні проблеми держави і права*. О. : Юрид. л-ра, 2009. Вип. 46. С. 160-167.
75. Пархоменко-Цироциянц С.В. Поняття та значення об’єкта оподаткування

для визначення податкового обов'язку платника податку. *Актуальні проблеми держави і права*. О. : Юрид. л-ра, 2007. Вип. 34. С. 187-194.
76. Пархоменко-Цироциянц С.В. Право платника податку на податкову пільгу: теоретико-правові засади. *Порівняльно-аналітичне право.* 2019 р. № 2. URL: http://www.pap.in.ua.
77. Пархоменко-Цироциянц С.В. Правова природа податкових правовідносин. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія. О. : Фенікс, 2011. С. 151-177.
78. Пархоменко-Цироциянц С.В. Правові критерії розмежування платників податку з доходів фізичних осіб на резидентівта нерезидентів. *Актуальні проблеми держави і права.* О. : Юрид. л-ра, 2007. Вип. 35. С. 427-432.
79. Пауль А.Г. Расходы бюджетов: понятие и особенности правового регулирования. *Финансовое право.* 2005. № 7. С. 25-27.
80. Перепелица М.А. Правовое регулирование статуса плательщиков налогов и сборов в Украине. Х. : Легас, 2003. 116 с.
81. Подцерковний О.П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики. К. Юстініан, 2006. 424 с.
82. Пришва Н.Ю. Правові проблеми регулювання обов'язкових платежів. К. : ЕксОб, 2003. 280 с.
83. Ровинский Е.А. Основные вопросы теории советского финансового права. М. : Юрид. лит., 1960. 193 с.
84. Рукавишникова И.В. Метод финансового права. М. : Юрист. 2006. 285 с.
85. Савченко Л. Законність як основний принцип діяльності органів фінансового контролю. *Фінансове право*.2002. № 2. С.52-56.
86. Савченко Л. Проблеми правового регулювання методології фінансового контролю. *Право України.* 2013. № 1-2. С. 159-165.
87. Савченко Л., Білоус В. Функції Міністерства фінансів України як органу, що здійснює фінансовий контроль. *Фінансове право*. 2003. № 9. С.89-92.
88. Савченко Л.А. Деякі проблемні питання термінології у фінансовому праві щодо методів фінансового контролю. *Фінансове право*. 2007. № 1. С. 37-43.
89. Савченко Л.А. Здійснення контрольних заходів контрольно-рахунковими органами (порівняльний аналіз законодавства України і зарубіжних країн). *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2002. Випуск 131. С. 69-73.
90. Савченко Л.А. Методы финансового контроля: проблемы определения. Учитель, Ученый… Под ред. Н.П.Кучерявенко. Х. : Право, 2011. 340 с.
91. Савченко Л.А. Поняття фінансового контролю, його функції та об'єкти. *Актуальні проблеми держави і права.* 2001. Вип. 12. С. 274-281
92. Савченко Л.А. Правовий статус Рахункової палати України та Рахункової палати Верховної Ради Автономної Республіки Крим (порівняльна характеристика). *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2000. Вип. 82. С. 90-93.

93. Савченко Л.А. Правові основи фінансового контролю : навч. посіб. / Л. А. Савченко. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 504 с.
94. Савченко Л.А. Правові проблеми фінансового контролю в Україні. Ірпінь : Акад. ДПС України, 2001. 407 с.
95. Семчик О.О. Держава як суб'єкт фінансових правовідносин / За ред. Л.К. Воронової. К. : Юрид. думка, 2006. 116 с.
96. Сідор М.І. Бюджетний процес як вид юридичного процесу. *Актуальні проблеми держави і права :* зб. наук. праць. 2007. Вип. 35. С. 120-124.
97. Сідор М.І. Бюджетні повноваження Державної фіскальної служби України. *Наше право* : наук.- практ. журнал. К., 2015. № 6. С. 182–186.
98. Сідор М.І. Національний банк України як учасник бюджетного процесу в Україні. *Право та державне управління* : зб. наук. праць. Запоріжжя : КПУ. 2015. № 3 (20). С. 55–59.
99. Сідор М.І. Особливості правового статусу учасників бюджетного процесу на першій стадії бюджетного процесу. *Право.ua (Law.ua)* : наук.- практ. журнал. К : ЮНЕСКО, 2015. № 3. С. 140–146.
100. Сідор М.І. Особливості суб'єктного складу учасників бюджетного процесу на третій стадії бюджетного процесу. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»* : зб. наук. статей. 2015. № 3. С. 89–100.
101. Сідор М.І. Фактори, що впливають на зміст бюджетного процесу в Україні. *Науковий вісник Академії муніципального управління* : зб. наук. праць : Серія «Право». Київ, 2015. Вип. 1. Ч. 2. С. 68–75.
102. Сідор М.І., Боднарук Ю.В. Зміст та структура бюджетного процесу. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «одеська юридична академія*. 2019. № 2. С. 101-111.
103. Тараненко В.Є. Державні цільові фонди : навч.-метод. посіб. Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. фінансова академія. 2009. 58 с.
104. Фінансове право України : навч. посіб. ; за заг. ред. Т.А. Латковської, С.В. Пархоменко-Цироцянц. Одеса : Фенікс, 2012. 190 с.
105. Фінансове право України : навч. посіб. К. : Правова єдність, 2009. 395 с.
106. Фінансове право України : підручник. За ред. д-ра юрид. наук, проф. М.П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2013. 400 с.
107. Хохуляк В.В. Наука фінансового права у пострадянських країнах: проблеми та шляхи подальшого розвитку. *Порівняльне правознавство*. 2011. № 1. С.186-190.
108. Хохуляк В.В. Поняття в системі науки фінансового права. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра. 2011. Вип. 63. С. 284-290.

109. Хохуляк В.В. Становлення методологічних підходів у науці фінансового права. *Держава та регіони*. Сер. Право. 2011. № 1. С. 77-81.
110. Царьова Л.К. Базові фінансово-правові категорії : поняття і зміст. *Наукові праці Одеської національної юридичної академії.* 2004. Т. 3. С. 60-69.
111. Царьова Л.К. Банківське право : навч.-метод, посіб. Одес. нац. юрид. академія. О. : Поліграф, 2006. 180 с.
112. Царьова Л.К. Деякі проблеми визначення окремих елементів системи фінансового права. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання: монографія. О.: Фенікс, 2011. С. 207-234.
113. Царьова Л.К. Дискусійні питання щодо предмета та системи фінансового права. *Правове життя сучасної України* : тези доповідей Всеукр. наук, конф., 2008. С 175-177.
114. Царьова Л.К. Організаційно-правові основи фінансового контролю в Україні : навч.-метод. посіб. О. : Юрид. л-ра, 1999. 80 с.
115. Царьова Л.К. Підстава відповідальності у фінансово-правових відносинах. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук, праць. О. : Юрид. л-ра, 2001. Вип. 12. С.48-52.
116. Цветков А. Визначення поняття «видатки бюджету» в теорії фінансового права та законодавстві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 12. С. 82-84.
117. Чернадчук В.Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносин в Україні : монографія. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 456 с.
118. Шевченко Н.В. Реформування системи державного фінансового контролю в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Української академії банківської справи*. 2010. № 2. С. 42-45.
119. Шутов М.І. Державний фінансовий контроль в Україні (теорія та практика). Одеса : Юрид. літ., 2004. 132 с.
120. Янжул И.И. Основные начала финансовой науки: Учение о государственных доходах. М. : Статут, 2002. 555 с.
121. Latkovska T., Kasianenko L. Procedural norms in the financially-legal regulation. Public finance: legal aspects: *Collective monograph.* Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing». 2019. 260 p. (P. 80-94).

Нормативно-правові акти

122. Конституція України прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (Редакція від 21.02.2019 № 2608-III). URL: www.rada.gov.ua
123. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. (Редакція від 09.11.2019 № 2629-III). URL: www.rada.gov.ua

124. Господарський кодекс України від 16.01. 2003 р. № 436-IV. (Редакція від 21.10.2019 № 2597-VIII). URL: www.rada.gov.ua
125. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. (Редакція від 20.10.2019 № 155-XIII). URL: www.rada.gov.ua
126. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. (Редакція від 20.10.2019 № 129-IX). URL: www.rada.gov.ua
127. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. (Редакція від 27.01.2018 № 2265-VIII). URL: www.rada.gov.ua
128. Про комітети Верховної Ради України : Закон України від 04.04.1995 р. № 116/05-ВР. (Редакція від 11.01.2019 № 2646-VIII). URL: www.rada.gov.ua
129. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. (Редакція від 20.10.2019 № 164-IX, 155-III). URL: www.rada.gov.ua
130. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 р № 16/98-ВР. (Редакція від 20.01.2018 № 2249-VIII). URL: www.rada.gov.ua
131. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. (Редакція від 19.10.2019 № 122-IX). URL: www.rada.gov.ua
132. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України, від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. (Редакція від 11.10.2018 № 2542-VIII). URL: www.rada.gov.ua
133. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III. (Редакція від 09.08.2019 № 2745-VIII). URL: www.rada.gov.ua
134. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. (Редакція від 07.02.2019 № 2473-VIII). URL: www.rada.gov.ua
135. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. (Редакція від 17.10.2019 № 132-IX). URL: www.rada.gov.ua
136. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. (Редакція від 01.01.2019 № 2427-VIII, 2476-VIII). URL: www.rada.gov.ua
137. Про цінні папери і фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. (Редакція від 11.01.2019 № 2210-VIII). URL: www.rada.gov.ua
138. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. (Редакція від 01.11.2019 № 196-IX). URL: www.rada.gov.ua
139. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. (Редакція від 09.08.2019 № 2745-VIII). URL: www.rada.gov.ua

140. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. (Редакція від 17.10.2019 № 132-IX). URL: www.rada.gov.ua
141. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. (Редакція від 25.09.2019 № 117-IX). URL: www.rada.gov.ua
142. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. (Редакція від 24.11.2018 № 2418-VIII). URL: www.rada.gov.ua
143. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р.№ 576-VIII. (Редакція від 04.02.2019 № 2478-VIII). URL: www.rada.gov.ua
144. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. (Редакція від 01.10.2018 № 2258-VIII). URL: www.rada.gov.ua
145. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. (Редакція від 21.06.2018 № 2473-VIII). URL: www.rada.gov.ua
146. Концепція забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.08.2012 р. № 569-р. URL: www.rada.gov.ua
147. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. (Редакція від 24.07.2019 № 625-2019-п). URL: www.rada.gov.ua
148. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р.№ 228. (Редакція від 24.07.2019 № 618-2019п). URL: www.rada.gov.ua
149. Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.2010 р. № 1132. (Редакція від 28.02.2019 № 132-2019п). URL: www.rada.gov.ua
150. Про затвердження переліку обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 р. №1235. (Редакція від 10.06.2017 № 393-2017п). URL: www.rada.gov.ua
151. Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 р. № 110. (Редакція від 24.07.2019 № 617-2019-п). URL: www.rada.gov.ua
152. Про затвердження Порядку та умов надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних програм (проектів) : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 р. № 520. (Редакція від 19.01.2013 № 18-2013п). URL: www.rada.gov.ua
153. Про деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього

аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.08.2011 р. № 1001. (Редакція від 27.12.2018 № 1062-2018-п). URL: www.rada.gov.ua

154. Про затвердження порядку зупинення операцій з бюджетними коштами : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 р. № 21. (Редакція від 29.12.2018 № 1143-2018-п). URL: www.rada.gov.ua
155. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України від 23.07.2014 р. № 280. (Редакція від 03.05.2018 № 307-2018-п). URL: www.rada.gov.ua
156. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 375. (Редакція від 20.07.2018 № 562-2018-п). URL: www.rada.gov.ua
157. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. (Редакція від 23.10.2018 № 842-2018-п). URL: www.rada.gov.ua
158. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 3.02.2016 р. № 43. (Редакція від 26.06.2019 № 517-2019-п).URL: www.rada.gov.ua
159. Про затвердження Положення про Державну податкову службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 227. (Редакція від 27.09.2019 № 846-2019-п).URL: www.rada.gov.ua
160. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету : наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2002 р. № 57. (Редакція від 12.02.2019 № z0081-19). URL: www.rada.gov.ua.
161. Про затвердження Положення про єдиний казначейський рахунок : наказ Державного казначейства України від 26.06.2002 р. № 122. (Редакція від 01.01.2011 № z1262-10). URL: www.rada.gov.ua.
162. Про Порядок призупинення бюджетних асигнувань : наказ Міністерства фінансів України від 15.05.2002 р. № 319. (Редакція від 26.07.2019 № z0667-19). URL: www.rada.gov.ua.
163. Про затвердження Положення про порядок проведення операцій пов’язаних з розміщенням облігацій внутрішніх державних позик : Постанова Національного банку України від 18.06.2003 р. № 248. (Редакція від 16.09.2019 № z0114500-19). URL: www.rada.gov.ua.
164. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспонденських рахунків банків – резидентів і нерезидентів : Постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492. (Редакція від 04.04.2019 № v0056500-19). URL: www.rada.gov.ua.

165. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22. (Редакція від 27.06.2019 № v0083500-19). URL: www.rada.gov.ua.
166. Про затвердження Положення про електронні гроші в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481. (Редакція від 12.09.2018 № v0095500-18). URL: www.rada.gov.ua
167. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. (Редакція від 01.07.2019 № v0282201-19). URL: www.rada.gov.ua
168. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 01.06.2011 р. № 174. (Редакція від 01.11.2018 № v0103500-18). URL: www.rada.gov.ua
169. Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування : наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 р. № 44. (Редакція від 24.05.2019 № z0427-19). URL: www.rada.gov.ua.
170. Про затвердження Порядку відкриття рахунків у національній валюті в органах Державного казначейства : наказ Міністерства фінансів України від 22.06.2012 р. № 758. (Редакція від 24.05.2019 № z0427-19). URL: www.rada.gov.ua.
171. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 р. № 938. (Редакція від 08.10.2019 № z1025-19). URL: www.rada.gov.ua.
172. Про затвердження Порядку обслуговування державного бюджету за витратами : наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 р. № 1407. (Редакція від 24.05.2019 № z0427-19). URL: www.rada.gov.ua
173. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету: наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2013 р. № 43. (Редакція від 01.11.2019 № z1079-19). URL: www.rada.gov.ua.
174. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. (Редакція від 15.02.2019 № v0037500-19). URL: www.rada.gov.ua.
175. Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України : Постанова Правління Національного банку України від 03.12.2018 р. № 134. (Редакція від 02.01.2019 № v0134500-18). URL: www.rada.gov.ua.
176. Про затвердження Положення про ліцензування банків : Постанова

Правління Національного банку України від 22.12.2018 № 149. (Редакція від 29.05.2019 № v0072500-19). URL: www.rada.gov.ua.